Město Polička
Palackého nám. 160, 572 01 Polička
Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

KOMUNITNÍ PLÁN SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec
rok 2021–2024

navazuje na KPSS pro Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec, rok 2017–2020

Polička, leden 2021

OBSAH

Seznam zkratek použitých v textu ... 3
KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU ... 4
RODINA, DĚTI A MLÁDEŽ ... 6
Seznam členů pracovní skupiny ... 6
Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS ... 6
Přehled poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách) ... 7
Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2017-2020 ... 13
SWOT analýza ... 17
Zhodnocení ... 18
Návrh konkrétních cílů a opatření ... 19
SENIOŘI A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM ... 26
Seznam členů pracovní skupiny ... 26
Popis cílové skupiny ... 26
Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve městě Polička a okolí ... 26
Zhodnocení cílů a opatření KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2017-2020 36
SWOT analýza ... 38
Zhodnocení ... 39
Návrh konkrétních cílů a opatření - senioři ... 42
Návrh konkrétních cílů a opatření – osoby se zdravotním postižením ... 44
OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM ... 49
Seznam členů pracovní skupiny ... 49
Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS ... 49
Přehled poskytovatelů sociálních služeb v Poličce a jejím blízkém okolí ... 51
Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením ... 52
SWOT analýza ... 55
Zhodnocení ... 57
Návrh konkrétních cílů a opatření ... 59
ZÁVĚREČNÉ SLOVO ... 61

Seznam zkratek použitých v textu

KPSS	komunitní plán sociálních služeb
MěÚ	městský úřad
OSVZ	odbor sociálních věcí a zdravotnictví
OSPOD	orgán sociálně právní ochrany dětí
MPSV	ministerstvo práce a sociálních věcí
ÚP ČR	Úřad práce České republiky
VPP	veřejně prospěšné práce
VTOS	výkon trestu odnětí svobody
NRP	náhradní rodinná péče
OCHP	Oblastní charita Polička
SAS	sociálně aktivizační služba
OP	občanská poradna
DPS Penzion	Dům s pečovatelskou službou „Penzion“ Polička
SVP ALFA	Středisko výchovné péče Svitavska ALFA
PPP ÚO	Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí
SPC Bystré	Speciálně pedagogické centrum Bystré
Bonanza	Bonanza Vendolí, z. ú.
DD Polička	Dětský domov Polička
SVČ Mozaika	Středisko volného času Mozaika
RC MaTami	MaTami, centrum pro rodinu z.s.

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB V POLIČCE, AKTUALIZACE PLÁNU

Město Polička se připojilo k projektu KPSS v roce 2004 prostřednictvím Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ. Proces aktivního přístupu k sociálním službám od té doby plynule probíhá a těší se zájmu poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. V průběhu času byl komunitní plán několikrát aktualizován a předložen na jednání Rady města Poličky.

Komunitní plánování sociálních služeb má pro město přínos v tom, že systém sociálních služeb odpovídá zjištěným potřebám a je schopen průběžně reagovat na změny, finanční prostředky jsou vynakládány efektivněji, tzn. na potřebné služby.

Kvalitní proces umožňuje plnit úkoly, které pro město vyplývají ze základních legislativních norem:

- Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů ukládá v § 2 odst. 2 obcím: „obec pečuje o veškerý rozvoj svého území a o potřeby svých občanů, při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem.“
- Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Obecní úřad s přenesenou působností:

- zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu,
- koordinuje poskytování sociálních služeb a poskytuje odborné sociální poradenství osobám ohroženým sociálním vyloučením.

Obec v samostatné působnosti:

- zjišťuje potřeby poskytování sociálních služeb osobám nebo skupinám osob na svém území,
- zajišťuje dostupnost informací o možnostech a způsobech poskytování sociálních služeb na svém území,
- spolupracuje s dalšími obcemi, kraji a poskytovateli sociálních služeb při zprostředkování pomoci potřebným osobám,
- může zpracovat střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve spolupráci s Krajem, poskytovateli sociálních služeb na území obce a za účasti osob, kterým jsou poskytovány služby.

Tyto povinnosti lze realizovat za předpokladu velmi dobrého výchozího stavu, tzn., že obec má zpracované potřeby svého území, spolupracuje s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb a zná velmi dobře problémy uživatelů sociálních služeb. Nejproblematičtější v celém procesu se jeví získávání informací od uživatelů (stávajících nebo potenciálních). Vzhledem k malému zapojení uživatelů v celém procesu, byly informace získávány přímo v terénu.

Aktualizace komunitního plánu je rozdělena na tři cílové skupiny uživatelů – děti a mládež, seniory a zdravotně hendikepované občany, osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V rámci skupin spolupracovali na vypracování plánu poskytovatelé sociálních služeb působící ve městě a k týmu, který zpracovával problematiku rodiny, děti a mládež a problematiku seniorů a hendikepovaných osob se připojily uživatelky těchto služeb. Potřeby samotných uživatelů jednotlivých skupin jsou velmi cenné a je potřeba je mít dobře zmapované. Všichni aktéři procesu komunitního plánování by uvítali větší zapojení uživatelských skupin.

Výstupy z jednotlivých cílových skupin obsahují jmenovitý seznam členů pracovního týmu, charakteristiku uživatelské skupiny, SWOT analýzu, seznam stávajících poskytovatelů, připomínky a návrhy, možnosti řešení.

RODINA, DĚTI A MLÁDEŽ

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Bc. Martina Černíková	Městský úřad Polička	cernikova@policka.org
Bc. Jana Rensová	Městský úřad Polička	rensova@policka.org
Jitka Uhlířová, DiS.	Městský úřad Polička	uhlirova@policka.org
Za poskytovatele:		
Mgr. Bc. Pavel Šimon	Oblastní charita Polička	pavel.simon@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Markéta Šafářová	Oblastní charita Polička	marketa.safarova@pol.hk.caritas.cz
Bc. Zdeňka Švecová	SVČ Mozaika Polička	svecova@mozaika-policka.cz
Mgr. Ferdinand Raditsch	Květná Zahrada, z.ú.	kvetnazahrada@seznam.cz
Mgr. et Bc. Lenka Buchtová	Bonanza Vendolí, z. ú.	lenka@osbonanza.cz
Bc. Miroslava Přiklopilová	Dětský domov Polička	dd.policka@seznam.cz
Bc. Veronika Juránková, DiS.	Dětský domov Polička	socialnipracovnice@ddpolicka.cz
Martina Mihulková	MaTami, centrum pro rodinu z.s.	matami@matami.cz
Za uživatele:		
Petra Habrmanová	Svépomocná skupina rodičů dětí s PAS	hofericova@seznam.cz

Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS

Rodina a děti

Rodiny ve standardních situacích – jedná se o přirozené skutečnosti a přechody, kterými rodina prochází (narození dítěte, rodičovská „dovolená“, návrat pečujícího rodiče na trh práce, kloubení práce s péčí o děti, nástup dítěte do ZŠ, vyplnění volného času dětí, mezigenerační vztahy …).

Rodiny s dětmi v tíživé životní situaci – rozvod a rozchod rodičů, kdy je narušena komunikace mezi rodiči, neshody rodičů, rozvodové a porozvodové spory. Problematický kontakt dítěte s druhým rodičem. Rodiny s dětmi, které se ocitly v nenadálé situaci (bez bydlení, bez příjmu vlivem jiného než vlastního přičinění) Osamělý rodič – rodič (zejména ženy), bez širšího rodinného zázemí a podpory. Těžší uplatnění se na pracovním trhu, spojené s případnými nižší výdělky. Může se jednat o ženy, které od partnera odešly z důvodu agresivního chování vůči nim, potažmo k dětem.

Sociálně slabé rodiny – rodiny dlouhodobě žijící na ubytovnách, rodiny ohrožené jak bytovou nestabilitou, tak i zadlužeností. Rodiny s dětmi, které jsou na hranici životního minima. Rodiče, kteří nemají dostatečné kompetence pro udržení dlouhodobého nájemního bydlení, nebo tyto kompetence mají, ale jsou ze strany soukromých pronajímatelů vnímány jako rizikové (jsou na trhu s bydlením znevýhodňováni).

Rodiny s dětmi, kde rodiče neplní svou rodičovskou odpovědnost – nedostatečná péče rodičů a jiných osob zodpovědných za výchovu, ukládání a realizace výchovných opatření. V některých případech syndrom týraného, zanedbávaného a zneužívaného dítěte.

Rodiny s postiženými dětmi – rodiny, které potřebují podporu. Komunikace s ústavními zařízeními, ve kterých dítě pobývá. *Služby pro hendikepované děti spadají také pod cílovou skupinu „Senioři a zdravotně hendikepovaní občané“.*

Osvojitelé, pěstouni – formy NRP: pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, poručenství, svěření do péče jiné osoby než rodiče, osvojení (zvláštní forma rodičovství).

Mládež
Pro účely KP jsme mládež definovali věkem 12 let (nástup puberty) až 26 let (maturita, často odchod z rodiny, pokračování ve studiu, nástup do práce, nebo do evidence ÚP ČR). V tomto období si mladí lidé osvojují společenské normy a požadavky, začleňují se do světa práce.

Neriziková mládež – mladí lidé vyrůstající ve stabilním prostředí, které dostatečně reaguje na jejich potřeby, zajišťuje jim dostatečné emoční, výchovné a materiální zázemí, v prostředí, které je motivuje a rozvíjí jejich potenciál a připravuje je na budoucí zapojení se na trhu práce. Využívají volnočasové aktivity ve městě.

Riziková mládež – mladí lidé se zvýšeným rizikem sociálního selhání – záškoláctví, sebepoškozování, sebevražedné chování, drogové závislosti, alkoholismus, patologické hráčství, či jakékoli jiné porušení společenské normy chráněné zákony.

Mladí dospělí – po ukončení ústavní výchovy, odcházející z dětského domova či z výchovných ústavů. Někteří po opuštění těchto zařízení využívají navazujících služeb domů na půli cesty, jiní se chtějí osamostatnit.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb a souvisejících služeb (mimo zákon o sociálních službách)

Služby formální – služby, které jsou ukotvené zákonem (zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách či zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí).
Služby neformální – jedná se o služby pro rodiny s dětmi, které nejsou ukotvené zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách či zákonem č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Vytvářejí komunitní a podpůrnou síť – volnočasové aktivity a různé další služby primární prevence.

Městský úřad Polička

Adresa: Palackého nám. 160, 572 01 Polička (pracoviště: Nádražní 304, 572 01 Polička)
Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví, poskytuje komplexní odborné sociálně právní poradenství dětem, rodičům a těhotným ženám v obtížných rodinných a sociálních situacích a v akutních krizových situacích, výkon státní správy na úseku sociálně právní ochrany dětí ve spádové oblasti (veškerá opatření na ochranu nezletilých dětí, opatrovnictví, poručenství, zprostředkování náhradní rodinné péče, výchovná opatření u nezletilých dětí a rodičů, řešení opakovaných poruch chování u nezletilých dětí apod.).

Oblastní charita Polička – oblast Rodina, děti a mládež

Adresa: Vrchlického 16, 572 01 Polička
Posláním OCH Polička je pomáhat lidem v hmotné, sociální, duševní a duchovní nouzi bez ohledu na jejich příslušnost k rase, národnosti nebo náboženskému vyznání. Posláním je pomáhat lidem v nouzi tak, aby vedli život odpovídající jejich důstojnosti, podporovat je v aktivaci vlastních sil a možností doprovázet je v obtížné životní situaci.

Poskytované služby:

- **Šance pro rodinu** – sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi
  Posláním služby je podpora a pomoc rodinám dětmi, které jsou v obtížné životní situaci a nedokáží ji zvládnout vlastními silami. Služba pomáhá v této situaci se rodinám zorientovat, podporuje schopnost situaci čelit nebo ji řešit.
  Cílem služby je psychosociální podpora rodiny, pomáhající předejít, zmírnit nebo zcela eliminovat příčiny ohrožení dítěte a poskytnout rodičům, rodiči i dítěti pomoc a podporu k zachování rodiny jako celku.
  Cílová skupina: rodiny s dětmi a těhotné ženy, které jsou v obtížné, zátěžové či stresové životní situaci a osoby, které usilují o obnovení nebo upevnění kontaktu s rodinou.
  Služba Šance pro rodinu pracuje se všemi členy rodiny, s ohledem na komplexnost vztahů a schopnost čelit obtížným životním situacím. Podpora a spolupráce je plánována společně s uživatelem. Při své práci poskytuje služba tyto základní činnosti:
  - výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti
  - zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
  - sociálně terapeutické činnosti
  - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (včetně obnovení a upevnění kontaktu s rodinou)

  Součástí služby je poskytnutí základního sociálního poradenství (např. o druhu sociálních služeb, o dávkách hmotné nouze a dávkách sociální péče, bydlení).
  Služby jsou primárně poskytovány v domácím prostředí rodiny (terénní forma), v případě potřeby je možné službu zajistit ambulantně.
  Další aktivity v rámci Šance pro rodinu:
  - terapeutické a vzdělávací skupiny pro osoby pečující o děti sociálně a zdravotně znevýhodněné
  - sociálně terapeutická skupina zaměřená na integraci dětí se sociálním a zdravotním handicapem
  - letní pobyt dětí ze sociálně znevýhodněných rodin

- **Centrum náhradní rodinné péče**
  Posláním Centra náhradní rodinné péče (dále jen NRP) je podpora a doprovázení pěstounů, dětí a žadatelů o pěstounskou péči.
  Centrum náhradní rodinné péče je služba pověřená sociálně-právní ochranou. Uzavírá s pěstouny smlouvy o výkonu pěstounské péče. Pěstounům poskytuje poradenství, doprovázení v obtížných situacích nebo změnách. Pomáhá a facilituje kontakty s biologickou rodinou, pořádá vzdělávací kurzy a kluby pro pěstouny. Dále organizuje respitní pobyty a výlety pro děti v náhradní rodinné péči. Informuje zájemce o pěstounskou péči o tom, jak se stát pěstounem. Vysvětluje smysl a průběh příprav a obvyklou praxi soudů při svěřování dítěte do pěstounské péče.

- **Občanská poradna** – více viz oblast „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“. Občanská poradna je určena všem lidem, kteří se na ni obrátí a jsou v nepříznivé sociální či tíživé životní situaci, nebo jim taková situace hrozí. Poskytuje potřebné informace, rady a pomoc.

- **Otevřené dveře** – více viz oblast „Senioři a lidé se zdravotním handicapem“. Pomáhají lidem s duševním onemocněním v péči o svoji osobu, uplatňovat svá práva a hájit oprávněné zájmy a obstarávat osobní záležitosti. Umožní kontakt duševně nemocnému se společenským prostředím.

Bonanza Vendolí, z. ú.

Adresa: Vendolí 18, 569 14 Vendolí
Bonanza je nezisková organizace, jejíž činnost a poslání je zaměřené na pomoc sociálně znevýhodněným nebo rizikovým dětem a jejich rodinám.

- **„Drž se na uzdě“** - sociálně aktivizační služba poskytuje pomoc a podporu rodinám s ohroženými dětmi v jejich přirozeném prostředí. Motivací a posilováním kompetencí vede rodinu k samostatnosti a způsobu života, který je ve společnosti vnímán jako běžný. Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi je dle využívaných metod rozdělena do pracovních skupin:

  1. Sanace rodiny – základní aktivizační činnosti, jejichž cílem je vyřešení nepříznivé sociální situace celé rodiny. Jedná se převážně o terénní práci přímo v rodině. Součástí sanace rodiny je rodinná mediace.

  2. Výcvik sociálních dovedností – program určený primárně pro děti, využívající metody zážitkové pedagogiky, osobnostně sociální výchovy a hiporehabilitace v pedagogické a sociální praxi. Cílem programu je posilování sociálních dovedností dětí. Program je doplňován o terénní práci v rodině.

  3. Posilující výcvik sociálních dovedností – navazující součást programu Výcvik sociálních dovedností, určen pro děti, které již absolvovaly základní výcvik, a bylo jim doporučeno pokračovat v posilování získaných sociálních dovedností.

  4. Mentorská asistence – program určený primárně pro děti, využívající metody mentoringu a osobnostně sociální výchovy. Cílem programu je eliminace nepříznivé sociální situace vycházející ze školní neúspěšnosti dítěte. Součástí programu může být i terénní práce v rodině.

  5. Preventivní a aktivizační program pro rodiny s dětmi – určen pro rodiny s dětmi. Program není vhodný pro uživatele, jejichž zdravotní stav neumožňuje vykonávání činností v rámci programu (na základě individuálního posouzení ve spolupráci s uživatelem).

  6. Prázdninový pobyt – krátkodobý termínovaný pobyt ve službě, jehož cílem je prevence sociálního vyloučení dítěte prostřednictvím přirozeného kontaktu s vrstevníky. Součástí prázdninových pobytů může být i terénní práce v rodině.

Cílová skupina: Služba je určena rodinám s dětmi ze Svitavska, Moravskotřebovska, Poličska a Litomyšlska, jejichž vývoj je ohrožen v důsledku dlouhodobé krizové situace v rodině, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat a v případě existence dalších rizik ohrožení jejich vývoje.

Dle pracovních skupin se cílová skupina dále specifikuje:
Sanace rodiny – jedná se zejména o terénní služby přímo v místě bydliště. Schůzky probíhají podle potřeb klienta, zpravidla jednou týdně. Služba je určena pro rodiny s dětmi do 18 let, které se ocitly v problematické situaci a neumí ji samy řešit. Sociální pracovnice pravidelně vyhodnocují aktuální situaci přímo s rodinou a společně se snaží nalézt řešení, které umožní vyřešit situaci a odstranit potřebu využívat další sociální služby. Motivací, podporou a posilováním kompetencí vedeme rodinu k samostatnosti a způsobu života, který je ve společnosti vnímán jako běžný.
Výcvik sociálních dovedností – určen pro děti ve věku od 8 do 15 let a jejich rodiny. Výcvik sociálních dovedností není vhodný pro děti, jejichž zdravotní stav neumožňuje vykonávání činností v rámci programu (na základě individuálního posouzení ve spolupráci s uživatelem). Stejná pravidla platí i pro Posilující výcvik sociálních dovedností.
Posilující výcvik sociálních dovedností - určen pro děti ve věku od 8 do 15 let a jejich rodiny. Program není vhodný pro děti, jejichž zdravotní stav neumožňuje vykonávání činností v rámci programu (na základě individuálního posouzení ve spolupráci s uživatelem). Program spadá pod hlavní pracovní skupinu Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi a je realizován v prostorách NZDM Prevence s Bonanzou ve Vendolí,

kam je uživatelům poskytnuta doprava. Program přímo navazuje na program Výcvik sociálních dovedností a klade si za cíl posílit získané sociální dovednosti prostřednictvím metody hiporehabilitace v pedagogické a sociální praxi.

Preventivní a aktivizační program pro rodiny s dětmi – určen pro rodiny s dětmi. Program není vhodný pro uživatele, jejichž zdravotní stav neumožňuje vykonávání činností v rámci programu (na základě individuálního posouzení ve spolupráci s uživatelem).

Mentorská asistence – určena pro žáky prvního stupně základního vzdělávání, které mají výchovné, vzdělávací nebo vztahové problémy. V případě potřeby je zaměření činností rozšířeno o terénní práci v rodině. Mentorská asistence není vhodná pro děti, jejichž zdravotní stav vyžaduje přítomnost odborného pracovníka (např. speciálního pedagoga, lékaře apod.), který není součástí týmu poskytovatele nebo není možné jej zajistit ze strany zadavatele.

Prázdninový pobyt – určeny pro děti ve věku od 8 do 15 let. V případě potřeby je zaměření činnosti rozšířeno o terénní práci v rodině. Prázdninový pobyt není vhodný pro děti, jejichž zdravotní stav neumožňuje vykonávání činnosti v rámci programu (na základě individuálního posouzení ve spolupráci s uživatelem).

Květná Zahrada, z.ú.

Adresa: Květná 40, 572 01 Polička

Květná Zahrada, z.ú. je organizací založenou v roce 2005, zaměřenou na efektivní pomoc a podporu ohrožených a rizikových dětí a jejich rodin a mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory.

Organizace poskytuje sociální službu:

- **Dům na půl cesty Květná**, která pracuje s cílovou skupinou osob 18–26 (výjimečně 29) let (více viz oblast „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“).

- **Středisko výchovné péče Svitavska – ALFA**

  Adresa: Květná 40, 572 01 Polička, detašované pracoviště) Riegrova 32, 572 01 Polička

  Středisko je školským poradenským zařízením, které od školního roku 2014/15 poskytuje preventivně výchovnou péči dětem a mladistvým od 3 do 18 let, popřípadě do ukončení jejich soustavné přípravy na budoucí povolání (do max. 26 let). Dále nabízí středisko své služby rodičům a všem pedagogickým pracovníkům. Bezplatné služby jsou poskytovány formou ambulantní (ve Svitavách a na detašovaných pracovištích včetně Poličky), terénní (práce s třídními kolektivy a celými rodinami) a celodenní pro území celého okresu Svitavy.

  Středisko přijímá do péče klienty vykazující výchovné potíže, u kterých ale nenastal důvod k nařízení ústavní výchovy nebo uložení ochranné výchovy. Zároveň je snahou cílenými postupy předcházet vzniku či prohlubování existujících problémů. K hlavním obtížím, které středisko řeší, patří: školní problémy, problémy v rodině, osobnostní a psychické problémy, počátky zneužívání návykových látek (včetně alkoholu a nikotinu), hráčství, projevy asociálního chování.

  Od podzimu 2019 provozuje Středisko také internátní oddělení pro chlapce 6. – 9. třída ZŠ. Kapacita oddělení je 8 osob, oddělení sídlí v Květné č.p. 42. Služby oddělení jsou primárně určeny rodinám okresu Svitavy, případně navazujícím regionům.

- „Podpůrná rodičovská skupina“ – od roku 2019 realizuje podpůrnou rodičovskou skupinu pro rodiče dětí. Jejím účelem je podpora rodičovských kompetencí. Skupina se schází v prostorách Co-workingového centra ve Svitavách., a to 2x měsíčně. Jedná se o formu otevřené skupiny, do které mohou účastníci kdykoliv vstoupit a opět vystoupit.

Pedagogicko-psychologická poradna Ústí nad Orlicí – elokované pracoviště Polička

Adresa: Nábřeží Svobody 447 (Masarykova ZŠ), 572 01 Polička

PPP poskytuje „služby pedagogicko-psychologického a speciálně pedagogického poradenství a pedagogicko-psychologickou pomoc při výchově a vzdělávání žáků“. Základním posláním je poskytovat pomoc (psychologickou, psychoterapeutickou, speciálně pedagogickou, metodickou a primární prevenci rizikového chování) dětem a žákům ve věku 3-26 let, jejich rodičům a učitelům všech typů škol. Učitelům, kromě metodické pomoci, může nabídnout také supervizi. Pomocí metody „Videotrénink interakcí“ se snaží pomoci učitelům při práci s problémovými žáky. Ve školách všech typů provádí rovněž programy zaměřené na prevenci rizikového chování, které jsou realizovány zejména v rámci projektu OPVK Centrum primární prevence (problematika návykových látek, šikany, násilí apod.).

Popis jednotlivých služeb a činností:

Diagnostická činnost – posuzování schopností, dovedností, osobnostních i dalších předpokladů dítěte

Poradenská činnost – konzultace problému, se kterým klient přichází, příp. další vedení

Terapeutická činnost – práce s klientem s cílem dosáhnout pozitivních změn při řešení problémů. Existují různé formy terapie – rodinná, skupinová, individuální, vždy se jedná o dlouhodobý proces

Prevence rizikového chování – práce se školními kolektivy, aktuální řešení šikany na školách, problematika drog, agresivity, hráčství, xenofobie atd.

Metodická činnost – pomoc při zpracování minimálně preventivních programů, projektů a grantů, vzdělávací činnost pro školy veřejnost.

Speciálně pedagogické centrum Bystré

Adresa: Nádražní 775, 572 01 Polička (budova plaveckého bazénu)

Speciálně pedagogické centrum je školské poradenské zařízení. Poskytuje bezplatně speciálně pedagogickou, logopedickou a psychologickou péči a sociálně – právní poradenství.

Primárně se věnuje dětem se zdravotním postižením a dětem s obtížemi ve vývoji (v situaci, kdy ještě nelze spolehlivě určit, zda se jedná o zdravotní postižení). SPC Bystré není zaměřeno na jeden typ zdravotního postižení, věnuje se klientům ze spádové oblasti.

Klienty centra jsou primárně děti, žáci a studenti s nerovnoměrným vývojem, s mentálním postižením, s poruchami autistického spektra, s tělesným a kombinovaným postižením, s narušenou komunikační schopností, s vadami sluchu.

Služby poskytující dětem a jejich rodinám, pedagogickým pracovníkům, školám a školským zařízením.

Laxus z.ú.

více viz oblast „Osoby ohrožené sociálním vyloučením“

Dětský domov Polička

Adresa: A. Lidmilové 505, 572 01 Polička

Školské zařízení pro výkon ústavní výchovy. Úkolem DD je zajišťovat nezletilým osobám zpravidla od 3 do 18let, případně zletilým nezaopatřeným osobám do 19 let, na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření náhradní výchovnou péči v zájmu jejich zdravého vývoje, řádné výchovy a vzdělávání. Dětský domov poskytuje službu s nepřetržitým celoročním provozem.
Postupně opouštíme budovu dětského domova a usilujeme o to, aby všechny naše děti mohly žít v bytech či domě v Poličce a okolí.
První rodinná skupina dětí žije již od roku 2017 v bytě v obci Pomezí. Zkušenosti z tohoto bytu jsou velmi pozitivní. Děti, které zde žijí, začaly od září 2019 chodit do základní školy v Pomezí. Staly se tak součástí komunity se vším všudy. Druhá rodinná skupina dětí se v srpnu 2019 přestěhovala do městského nájemního bytu v Poličce. Třetí rodinná skupina dětí zatím stále obývá budovu dětského domova v Poličce. Všechny děti jsou pedagogickými pracovníky adekvátně k věku vedeny k získávání potřebných kompetencí pro samostatný život v dospělosti. Každá rodinná skupina má samostatné hospodaření. Sama nakupuje, vaří (mimo obědů ve školních jídelnách), pere, uklízí, plánuje společně volný čas a učí se hospodařit se svým rozpočtem.
Cílovou skupinou jsou nezletilé osoby, a to zpravidla ve věku od 3 do 18 let, případně zletilé osoby do 19 let, které se ocitly bez řádné péče rodičů a jejichž výchova je vážně ohrožena a narušena, a které jsou na základě rozhodnutí soudu o ústavní výchově nebo o předběžném opatření umístěné v zařízení pro výkon ústavní výchovy.

Středisko volného času Mozaika

Adresa: nám. B. Martinů 85, 572 01 Polička
Je příspěvkovou organizací pro zájmové vzdělávání zřízenou městem Polička ke dni 1.1.2003. SVČ poskytuje cenově i časově dostupnou službu, která je založena na rovném přístupu každého občana ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, národnosti, pohlaví, zdravotního stavu, či jiného postavení občana. Zájmové vzdělávání je uskutečňováno v souladu s Vyhláškou č.74/2005 o zájmovém vzdělávání.
V pojetí pracovníků je SVČ místem, které klienty motivuje a podporuje k aktivnímu trávení volného času. Charakter činnosti pak má v klientech mimo jiné podporovat pocit bezpečí a úspěšnosti, možnost pozitivního prožívání, získání zdravého sebevědomí, rozvíjení kritického myšlení a schopnost sebehodnocení.
Hlavními formami činnosti jsou:

- pravidelná zájmová, výchovná, rekreační nebo vzdělávací činnost včetně možnosti přípravy na vyučování,
- příležitostná zájmová, výchovná, rekreační nebo vzdělávací činnost včetně možnosti přípravy na vyučování,
- táborová činnost a další odborná činnost,
- vzdělávání pedagogických pracovníků,
- osvětová činnost včetně shromažďování a poskytování informací pro děti, žáky a studenty, případně i další osoby, a Činnosti vedoucí k prevenci rizikového chování a výchova k dobrovolnictví,
- provoz dopravního hřiště v Poličce a výuka dopravní výchovy.

Cílová skupina
Zájmové vzdělávání pro zájemce ze všech věkových kategorií od dvouletých dětí po seniory.

MaTami, centrum pro rodinu z.s.

Adresa: Tylova 114, 572 01 Polička, vstup z ulice Šaffova 112, 572 01 Polička
MaTami, centrum pro rodinu z.s. nabízí více jak 10 let otevřený a bezbariérový prostor pro rodiny s dětmi, kde se mohou vzájemně setkávat, sdílet své rodičovské zkušenosti, problémy, navzájem se podporovat. Také nabízí možnost zvyšovat rodičovské kompetence, předcházet negativním jevům v rodině, spolupodílet se na občanském životě a věnovat se dobrovolnické práci.
Hlavní činnosti:

- **kluby rodičů** – pravidelné dopolední psychosociální aktivity pro rodiče s dětmi,
- **hlídáček** – krátkodobé hlídání dětí,
- **vzdělávací aktivity** – kurzy, semináře, besedy (předporodní, s tématem rodičovství, seberozvojové, komunikační a další),
- **tréninkové aktivity** – s odborníky a také tzv. Svépomocné skupiny (setkávání rodičů dětí s potravinovou alergií a setkávání rodičů dětí s PAS),
- **bezplatné poradny** – psychologická, právní, speciálně-pedagogická, zdravotní, psychomotorického vývoje, ekonomická, homeopatická,
- **letní příměstské tábory**
- **co-working** – pracovní prostor pro každého s možností hlídání dětí,
- **nárazové akce pro rodiny s dětmi** (tvořivé dílny, dětské koutky při poličských festivalech, angličtina pro děti, cvičení rodičů s dětmi a další).

Cílová skupina
Rodiny s dětmi do 3 let věku, těhotné ženy a jejich partneři, rodiče (hlavně matky) na mateřské a rodičovské dovolené, rodiče vracející se po rodičovské dovolené na trh práce, prarodiče, rodiny s dětmi ve složité sociální situaci, ale i širší veřejnost.

Zhodnocení KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2017-2020

Komunitní plán se v cílové skupině rodina, děti a mládež zaměřuje jak na rodiny s dětmi, kde se objevuje nějaký problém, tak i na rodinu ve standardních situacích. Dále se zaměřuje na děti a mládež ve věku od 0 do 26 let, opět jak ve standardních situacích, tak i v těch, kde se může objevit nějaký nežádoucí prvek chování, nebo sociálního znevýhodnění.
V obci by měla být vytvořena záchranná sociální síť pro rodiny, které se mohou krátkodobě ocitnout v nepříznivé sociální situaci. Zároveň by zde měla být zjevná struktura organizací, které společně poskytují co nejkomplexnější pomoc rodinám s dětmi, které se ocitají v dlouhodobém ohrožení, případně předchází jeho případnému prohlubování.
Komunitní plán by měl být stále živým dokumentem, který zmapuje a popíše danou situaci. Praktickým průvodcem danými situacemi, které se týkají rodiny, jsou např. webové stránky města Poličky na odkazu http://www.policka.org/mesto-a-urad/radce.

Cíl 1: Zpracování hlubší analýzy pro oblast rodina, děti a mládež.

1.1. Zapojení se do projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů SPOD“ pro rok 2016-2019.
Cíl naplněn – v rámci projektu zpracovala lokální síťařka analýzu místní sítě služeb a návrh její optimální podoby. Projekt se zaměřoval na posílení meziresortní a multidisciplinární spolupráce v oblasti péče o ohrožené děti a jejich rodiny. Více viz odkaz https://www.policka.org/soubor/prilohy/1303.

1.2. Organizování schůzek s poskytovateli soc. služeb, školskými zařízeními a dalšími aktéry působícími v oblasti rodina, děti a mládež.
Cíl naplněn – v rámci projektu „Rozvoj výkonu sociální práce Města Poličky“ byly Odborem sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Polička v rámci spolupráce v síti služeb pro ohrožené děti pořádány od června 2016 do dubna 2018 workshopy. Jejich cílem bylo sdílení zkušeností, přenos dobré praxe a sjednocování postupů spolupůsobení při zajištění pomáhající intervence klientům a celkový rozvoj meziresortní spolupráce. Těchto workshopů se účastnilo kolem 50 účastníků a tato setkání měla velmi pozitivní zpětnou vazbu. Téměř padesát zástupců sociálních služeb, soudu, státního zastupitelství, policie, neziskových organizací, mateřských, základních i středních škol a odboru sociálních věcí a zdravotnictví města Poličky diskutovalo o svých možnostech a kompetencích v tématem daných krizových případech.

1.3 Zjišťování potřeb uživatelů.
Cíl naplňován - potřeby uživatelů jsou mapovány formou terénní sociální práce organizací pracujících s rodinou. Potřeby jsou sdíleny při setkávání poskytovatelů.

<u>Cíl 2: Podpora stávajících služeb a vyhledávání nových příležitostí rozvoje.</u>
2.1. Podpora multidisciplinárních setkávání.
Cíl naplňován - v průběhu 2017–2018 probíhal projekt “Rozvoj výkonu sociální práce Města Poličky” viz cíl 1.2. Pravidelně se schází komise sociálně zdravotní. V této komisi jsou i zástupci většiny organizací pracujících s rodinou na Poličsku. Komise se schází i s jednotlivými poskytovateli sociálních služeb.

2.2. Podpora mediální propagace služeb.
Cíl naplňován - služby mají možnost prezentovat se v měsíčníku města - Jitřenka, formou letáků, na webových stránkách města, na sociálních sítích.

2.3.Podpora diskuze mezi samosprávou a službami ohledně vzájemných potřeb.
Cíl naplňován - pracuje zdravotně sociální komise, komise se schází s jednotlivými poskytovateli, s vedením města. Komise se podílí na rozdělování finančních příspěvků z rozpočtu města jednotlivým žadatelům. Služby mají možnost obrátit se na vedení města i přímo a projednat své požadavky.

<u>Cíl 3: Podpora rozvoje sociálního bydlení.</u>
3.1. Podpora diskuze mezi samosprávou a aktéry sítě.
Cíl naplňován - diskuse zahájena s městem Polička, bytovou komisí a sociálně zdravotní komisí.

3.2. Vyhledávání čerpání prostředků z dotačních titulů.
Cíl naplňován - město se zapojilo do projektu pod názvem “Rekonstrukce domu č.p. 491 na ulici 9. května v Poličce pro účely sociálního bydlení”. Cílem projektu bylo vytvořit dostupné nájemní sociální bydlení, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup do nájemního bydlení. V březnu 2019 se do domu stěhovali první nájemníci.
Dalším projektem zahájeným v roce 2020 je projekt pod názvem “Stavební úpravy objektu č.p. 374, ul. Hegerova v Poličce” za vzniku bytových jednotek pro účely sociálního bydlení. Cílem je vytvořit dostupné nájemní sociální bydlení, které umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup do nájemního bydlení.

3.3. Podpora zpracování analýzy potřebnosti.
Cíl naplněn - V roce 2018 byla zpracována Agenturou pro sociální začleňování Analýza dostupného bydlení města Poličky viz http://www.policka.org/soubory/Koncepce-dostupneho-bydleni-mesta-Policky.pdf

3.4. Podpora místní ubytovny Ligamen s.r.o.
Cíl naplňován do konce roku 2019. Od ledna 2020 ukončila firma provoz ubytovny. Sociální byty suplují provoz ubytovny.

3.5. Podpora azylového bydlení (Dětské centrum Svitavy, Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Koclířov, AD Hamry u Hlinska).
Cíl naplňován - subjekty mají možnost žádat o finanční příspěvek na provoz z rozpočtu města.

Cíl 4: Podpora služeb pracujících s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží.
4.1. Zachování a podpora SAS působících v Poličce (OCH Polička, Bonanza).
Cíl naplňován - subjekty mají možnost požádat o finanční příspěvek na provoz z rozpočtu města. Probíhá vzájemná spolupráce OSPOD MěÚ Polička s těmito službami.

4.2. Podpora aktivit určených pro ohrožené děti a mládež (Bonanza, OCH Polička).
Cíl naplňován - aktivity služeb, které jsou nabízeny jsou potřebné, efektivní a reagují na aktuální potřeby. Nabídka odpovídá poptávce. Služby mají možnost žádat o finanční příspěvky město Polička. Služby jsou městem podporovány.

4.3. Zachování a podpora občansko-právního poradenství (OCH Polička, KC J.J.Pestalozziho Svitavy).
Cíl naplňován - služby jsou všeobecně známé a efektivní. Je nastavena spolupráce.

4.4. Podpora odborného psychologického poradenství (SVP ALFA, KC J.J. Pestalozzi, Poradna pro PK).
Cíl naplňován - spolupráce nastavena, služba je všeobecně známá, efektivní. Smlouva mezi městem a SVP Alfa Svitavska ohledně využívání prostor k ambulantním konzultacím ukončena, SVP využívá prostory Pontopolisu z.s. v Poličce.

4.5 Podpora ZDVOP „Květináč“
Cíl naplňován - v roce 2019 byla ukončena činnost ZDVOP “Květináč” v Květné, možnost využít ZDVOP při DC Svitavy.

4.6 Podpora Laxus z.ú.
Cíl naplňován - Laxus provozuje svoji terénní činnost v Poličce, a to 1 x týdně. Ambulantní pobočka je ve Svitavách. Subjekt má možnost požádat o finanční příspěvek na provoz z rozpočtu města

Cíl 5. Podpora služeb pedagogického a psychologického poradenství a střediska výchovné péče.
5.1 Podpora primární prevence sociálně-patologických jevů (rizikového chování) ve školách (PPP ÚO, SVP Alfa, SVČ Mozaika…).
Cíl je naplňován - organizace na Poličsku působí, jsou oslovovány samotnými školami. Komise prevence kriminality se schází.

5.2 Zachování stávajících služeb odborného poradenství pro děti a rodiny (PPP ÚO, SPC Polička, SVP ALfa).
Cíl je naplňován - nastavena spolupráce, služba všeobecně známá.

5.3 Podpora detašovaného pracoviště SVP Alfa.
Cíl je naplňován - SVP využívají prostory Pontopolisu v Poličce pro ambulantní setkávání rodičů a dětí.

Cíl 6. Podpora doplňkových služeb pro rodiny a děti, volnočasových a kulturních možností pro děti a mládež.

6.1 Podpora služeb pro rodiny (SVČ Mozaika, RC MaTami).
Cíl je naplňován - služby jsou městem Poličkou podporovány.

6.2 Podpora volnočasových, sportovních a kulturních aktivit (SVČ Mozaika…).
Cíl je naplňován - služby jsou městem Poličkou podporovány.

6.3 Podpora aktivit pro rodiny s malými dětmi.
Cíl je naplňován - služby jsou městem Poličkou podporovány.

6.4 Podpora aktivit pro mládeže 12+
Cíl je částečně naplňován např. hřiště u škol nejsou v režimu volně přístupné veřejnosti. Hřiště ZŠ Na Lukách není oplocené, je ale možný přístup relativně bez omezení a to zejména na rampy, kde se často takto věková skupina schází. Ve městě jsou sportovní a volnočasové aktivity (při Junák), je zde ale nutný zájem ze strany mládeže o tyto organizované aktivity.

Podklady pro tvorbu KPSS 2021-2024

V roce 2019 byla pro ORP Polička finalizována Analýza místní sítě služeb a návrh její optimální podoby. Tento dokument byl výstupem projektu Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí, který byl na Poličsku a v dalších částech republiky realizován od ledna 2016 do června 2019. Dokument byl prezentován aktérům v síti a došlo ke shodě na doporučeních, která regionu nabízí.
Doporučení jsou rozdělena do 3 základních oblastí: spolupráce, bydlení a dostupnost služeb.

- V oblasti spolupráce se jedná zejména o podporu průběžného vyjasňování kompetencí jednotlivých aktérů, nastavování efektivní spolupráce a nastavování systému sdílení informací. Zásadní je zapojení aktérů ze všech resortů, tedy sociálního, školského i zdravotního. Pro podporu spolupráce je vhodné určit koordinátora všech aktivit. Specifickým tématem je spolupráce při opatrovnických řízeních. Dokument doporučuje využití platforem Komunitního plánování.
- V oblasti bydlení se dokument odkazuje zejména na Koncepci dostupného bydlení města Polička, která nastavuje systém rozšiřování bytového fondu a definuje procesy aktualizace dat o potřebnosti jednotlivých forem bydlení.
- V oblasti dostupnosti služeb dokument definuje bílá místa v síti služeb pro ohrožené děti a jejich rodiny. Těmi jsou zejména dostupnost psychologické péče, s důrazem na krizovou psychologickou pomoc bez čekací lhůty. Nástrojem řešení může být školní psycholog, který dosud není součástí týmu na většině místních škol. Nedostupná je také mediace, zde je třeba mezi aktéry průběžně diskutovat její potřebnost a možnosti získání zdrojů pro tuto službu. Dalším bílým místem je Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež, které v regionu nefunguje, avšak data o jeho potřebnosti nejsou dostupná. Je třeba se znovu zaměřit na zmapování potřebnosti NZDM v Poličce.

SWOT analýza

Silné stránky	**Slabé stránky**
• existence sítě služeb • stabilní služby s historií • kreativita a schopnost služeb • proběhlo zmapování sítě služeb pro ohrožené rodiny a děti • vůle ke spolupráce mezi organizacemi a veřejnou správou • fungující dotační programy města • nové sociální byty a nové nájemní byty • možnosti trávení volného času a kultury pro rodiče dětmi • existence široké nabídky volnočasových aktivit • možnost využívat volnočasové aktivity pro sociálně slabé bezúplatně • existence vrstevnických programů na školách • některé školy mají vlastního psychologa, speciálního pedagoga • svépomocné skupiny pro rodiče s dětmi se specifickými potřebami, přednášky	• rezervy v předávání informací mezi subjekty pracující s rodinou • nedostatek bytového fondu města Poličky • vysoké komerční nájmy • nedostatek terapeutických služeb pro rodiny s dětmi, zejména psychiatrů a psychologů pro děti i dospělé • nedostatek psychologů a psychiatrů, mediátorů v krizových situacích • nedostatečné pokrytí služeb pro rodiče s dětmi s různým znevýhodněním, handicapem a specifickými potřebami • podceňování včasné intervence • nevyjasněnost v kompetencích jednotlivých organizacích (př. školy x služby) • nedostatečná kapacita volných) míst v mateřských školách • nedostatek vyžití pro děti ve věku 12 +
Příležitosti	**Hrozby**
• intenzivnější spolupráce se zastupiteli města • práce komise zdravotně-sociální a komise pro prevenci kriminality • projektový manažer na měkké věci • využívání všech dostupných finančních zdrojů • výkup vhodných nemovitostí městem Poličkou za účelem rekonstrukce k potřebnému typu bydlení • krizové bydlení • intenzivnější spolupráce mezi subjekty • společné akce subjektů pracujících s rodinou – pravidelné setkávání 1 – 2x ročně • inspirace z okolí	• nejistota finančních prostředků na pokrytí práce služeb pro rodiny • legislativní změny • vysoká zadluženost některých rodin • vznik sociálně vyloučených lokalit • nedostatek nájemních bytů • chybějící krizový byt • nástrahy internetu • probíhající pandemie (covid-19 – zvýšené hygienické nároky, možná zvýšená nezaměstnanost, zadluženost rodin, ztráta bydlení, nedostatečné vzdělávání dětí v době uzavření škol)

• osvěta veřejnosti – využití medií • podpora primární prevence ve školách • setkávání výchovných poradců škol • podpora vzdělávání rodičů • vypracování metodiky SVP v rámci projektu Odborný pracovník na průsečíku služeb a škol • schválená koncepce rodinné politiky Pardubického kraje	

Zhodnocení

SWOT analýza je vyjádřením zadavatelů a poskytovatelů k aktuálnímu stavu v této oblasti, je pouze jednou z části analýz, které je možné zpracovat. Nelze ji paušalizovat. Vycházíme z ní ale při stavbě návrhu cílů a opatření KP města Poličky pro nadcházející období. Jednotlivé části SWOT analýzy vyšly ze setkání poskytovatelů, škol a jejich připomínek.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že Poličsko má funkční síť služeb pro cílovou skupinu. Služby jsou zde stabilní, kreativní, se schopností reagovat na některé nové potřeby regionu. Existuje analýza místní sítě z roku 2019, která ji velmi podrobně popisuje. Organizace spolupracují a jsou v kontaktu s orgány města. Funkční jsou také volnočasové aktivity a nabídka kulturního vyžití pro rodiny s dětmi. V oblasti bydlení se daří postupně rozšiřovat bytový fond. V oblasti škol jsou pozitivně hodnoceny vrstevnické programy a některé školy již rozšířily své školní poradenské pracoviště o psychologa či speciálního pedagoga. V regionu fungují také svépomocné skupiny pro rodiče dětí se specifickými potřebami.

Aktéři definovali také slabé stránky, ty se týkají zejména nastavení sdílení informací mezi subjekty pracujícími s rodinou, a také nevyjasněnosti v kompetencích jednotlivých aktérů. Další slabé stránky tkví v neexistenci nebo nedostatečné kapacitě některých služeb přímo v Poličce (psychiatři a psychologové pro děti i dospělé, mediátoři, služby včasné intervence obecně, možnosti vyžití pro děti 15+). Nedostatečné jsou také kapacity místních školek. V oblasti bydlení se stále nedaří naplnit bytový fond dostatečným počtem bytů ve vhodné velikosti, s čímž souvisí také vysoké ceny komerčních nájmů.

Z výstupů ze SWOT vychází také soubor příležitostí, které aktéři sítě a členové pracovní skupiny na Poličsku vnímají. Je vhodné zintenzivnit spolupráci organizací se zastupiteli města, komisemi města, ale také vzájemně, a to pomocí pravidelných společných setkávání. Příležitostí pro zlepšení situace je inspirace z okolních regionů a také pravidelná osvěta veřejnosti. Možností pro realizaci výše zmíněného je zapojení projektového manažera pro hledání finančních zdrojů.
V oblasti bydlení je zásadní výkup vhodných nemovitostí k rekonstrukci na další bytové jednotky. A také podpora krizového bydlení, které nyní není na Poličsku rozvíjeno.
Ve školství jsou příležitosti zejména v rozvoji primární prevence, setkávání výchovných poradců, podpoře vzdělávání rodičů a také v plánované tvorbě metodiky Odborného pracovníka na průsečíku služeb a škol v projektu SVP Alfa.

Mezi zásadní hrozby patří dlouhodobě nejistota financování služeb pro rodiny. Určitou hrozbou se pro aktéry mohou jevit také plánované legislativní změny.
Konkrétní hrozba je pak nedostatečná osvěta dětí v oblasti nástrah internetu.
Specifickou hrozbou je v současné době probíhající pandemie nemoci covid-19, a její dlouhodobě dopady na kvalitu života rodin, a to zejména nízkopříjmových. S tím souvisí i oblast bydlení, kde je hrozbou nedostatek bytového fondu města, potažmo riziko vzniku vyloučených lokalit.

Nadále trvá to, že je třeba síť služeb podporovat, zefektivňovat a rozvíjet. Rezervy jsou v poskytování odborných služeb (psychiatři, psychologové, mediátoři), tyto služby jsou čerpány mimo ORP Polička (Svitavy, Litomyšl). Zejména v krizových situacích to není příliš efektivní vzhledem k včasné intervenci. V oblasti bydlení je třeba zachovat současný trend rozvoje bytového fondu města. Zásadní bude schopnost reagovat na dopady dnešní celosvětové krizové situace. I k tomu bude nadále potřebná spolupráce všech aktérů sítě služeb pro rodiny s dětmi.

Návrh konkrétních cílů a opatření

1 Dlouhodobá podpora spolupráce aktérů v síti.
- 1.1 Koordinace spolupráce - pravidelnost setkávání aktérů.
- 1.2 Vyjasňování kompetencí.
- 1.3 Nastavování systému předávání informací.
- 1.4 Spolupráce aktérů sítě se zastupiteli a orgány města.
- 1.5 Podpora včasné intervence.

2 Podpora rozvoje dostupného bydlení.
- 2.1 Zvýšení kapacit bytového fondu - standardní bydlení.
- 2.2 Podpora zavedení krizové formy bydlení.
- 2.3 Vyhledávání čerpání prostředků z dotačních titulů.
- 2.4 Podpora azylového bydlení (Dětské centrum Svitavy, Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Koclířov).
- 2.5 Eliminace vyloučených lokalit.

3 Rozvoj nástrojů a kapacit v oblasti školství.
- 3.1 Podpora primární prevence ve školách.
- 3.2 Setkávání výchovných poradců škol.
- 3.3 Podpora vzdělávání rodičů.
- 3.4 Mapování potřebnosti kapacit mateřských škol.
- 3.5 Vypracování metodiky SVP v rámci projektu Odborný pracovník na průsečíku služeb a škol.

4 Rozvoj a zvyšování místní dostupnosti vybraných služeb a aktivit.
- 4.1 Podpora terapeutických služeb pro rodiny s dětmi, zejména psychiatrů, psychologů, mediátorů pro děti i dospělé, pro rodiče s dětmi s různým znevýhodněním, handicapem a specifickými potřebami
- 4.2 Podpora aktivit pro mládež 12+.

5 Hledání a implementace inovativních postupů práce.
- 5.1 Průběžný monitoring inovativních přístupů v okolních regionech.
- 5.2 Osvěta veřejnosti.
- 5.3 Covid-19: definice nástrojů řešení v krizových situacích.

6 Podpora jednotlivých služeb.
- 6.1 Podpora služeb pracujících s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží.
- 6.2 Podpora služeb pedagogického a psychologického poradenství a střediska výchovné péče.

6.3 Podpora doplňkových služeb pro rodiny a děti, volnočasových a kulturních možností pro děti a mládež.

Cíl	1. **Dlouhodobá podpora spolupráce aktérů v síti.**	
Popis a zdůvodnění cíle:	Pro funkční síť služeb pro rodiny, děti a mládež je zásadní dlouhodobá spolupráce na různých úrovních. Cíl směřuje ke stavu, kdy jsou si všichni aktéři známí, důvěřují si, znají své kompetence a jejich hranice. Díky těmto aspektům je všem zástupcům cílové skupiny poskytnuta včasná, kvalitní, zacílená a efektivní podpora.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis	1.1 Koordinace spolupráce - pravidelnost setkávání aktérů.	Diskuze možností rozvoje systému služeb pro rodiny, děti a mládež. Nastavení pravidelných setkání aktérů sítě by mohlo pomoci lepší identifikaci stávajících potřeb jednotlivých subjektů, odstraňování případných nedostatků či být příležitostí k lepšímu využití potenciálu jednotlivých služeb.
	1.2 Vyjasňování kompetencí.	Průběžná komunikace mezi aktéry, podporující jejich vzájemné porozumění, důvěru a spolupráci při práci s klienty.
	1.3 Nastavování systému předávání informací.	Předávání informací mezi subjekty pracujícími s rodinou. Povědomí o službách a jejich nabídkách.
	1.4 Spolupráce aktérů sítě se zastupiteli a orgány města.	Diskuze ohledně přístupu samosprávy ke službám v obci. Diskuze možností financování služeb a dalších témat. Vyjasnění výchozích hodnot, společná vize přiměřeného systému služeb, dlouhodobý výhled rozvoje služeb.
	1.5 Podpora včasné intervence.	Spolupráce aktérů směrem k včasnému záchytu klientů v potížích a jejich efektivní a rychlé podpoře.
Realizátoři (partneři) opatření	- Jednotliví aktéři ze sociální, školské a zdravotnické oblasti - Město Polička - OSVZ MěÚ Polička - koordinátor spolupráce - Komise zdravotně-sociální	

Cíl	2. **Podpora rozvoje dostupného bydlení.**
Popis a zdůvodnění cíle:	Město Polička se zapojilo v průběhu roku 2018 - 2020 do dvou projektu, díky kterým bylo vybudováno 6 bytových jednotek určených k sociálnímu bydlení.

	Dalších 6 bytů je ve výstavbě. Tyto byty umožní sociálně vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup do nájemního bydlení. V roce 2016 byla zahájena 1. etapa výstavby bytových domů v lokalitě Bezručova - Polička. Jedná se o 48 bytů, z toho bylo 26 bytů určeno k prodeji a 22 bytů k nájemnímu bydlení. První nájemníci se do těchto domů stěhovali v srpnu 2019. V oblasti bydlení se stále nedaří naplnit bytový fond dostatečným počtem bytů ve vhodné velikosti, s čímž souvisí také vysoké ceny komerčních nájmů. Snaha města by nadále měla být zvyšovat kapacitu bytového fondu tak, aby zde byla pokryta širší poptávka po dostupném bydlení např. tím, že město Polička může vykupovat vhodné nemovitosti za účelem rekonstrukce k potřebnému typu bydlení. Další velkou výzvou je zajistit krizové bydlení, které doposud v Poličce chybí a dle sociálních pracovníků je toto bydlení potřebné.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	2.1 Zvýšení kapacit bytového fondu - standardní bydlení.	Průběžné aktivity ke zvyšování počtu městských bytů různých velikostí.
	2.2 Podpora zavedení krizové formy bydlení.	Iniciace diskuzí o potřebnosti krizového bydlení se zapojením všech orgánů města a služeb.
	2.3 Vyhledávání čerpání prostředků z dotačních titulů.	Vyhledávání příležitostí pro financování bytové politiky obcí. Zároveň nacházení vhodných míst pro sociální bydlení tak, aby nevznikaly vyloučené lokality.
	2.4 Podpora azylového bydlení (Dětské centrum Svitavy, Azylový dům pro matky s dětmi ve Svitavách a Koclířov).	Možnost čerpat finanční prostředky z dotačních programů města Poličky.
	2.5 Eliminace vyloučených lokalit.	Nacházení vhodných míst pro sociální bydlení tak, aby nevznikaly vyloučené lokality.
Realizátoři (partneři) opatření:	- Město Polička - Odbor správy majetku - OSVZ MěÚ Polička - Komise bytová - Komise zdravotně-sociální - Komise stavební a životního prostředí - sociální služby	

Cíl	3. **Rozvoj nástrojů a kapacit v oblasti školství.**
Popis a zdůvodnění cíle:	Jedná se o preventivní a nápravné služby pro cílovou skupinu rodinu, děti a mládež, jejíž základ leží zejména ve školství. Jejichž cílem je podílet se na vzdělávacím procesu, a to zvláště v těch případech, kdy je tento vzdělávací proces nějakým způsobem znesnadněn. Navržené aktivity předcházejí vzniku

	a rozvoji negativních projevů chování dětí, nebo tyto negativní projevy řeší. V současné době ve školách narůstá počet žáků, potažmo i rodičů s různými potřebami i obtížemi, které je třeba řešit.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	3.1 Podpora primární prevence ve školách.	Je zde zjevná důležitost podpory služeb, projektů a programů prevence, bezpečnostně rizikových jevů a podporu výchovy k občanské odpovědnosti a zavádění jich do škol. Zároveň je potřebná i informovanost škol o těchto aktivitách. Jako chybějící je např. vrstevnický program k tématu nástrahy internetu.
	3.2 Setkávání výchovných poradců škol.	Zásadní zejména pro sdílení dobrých praxí a zkušeností. Platforma je vhodná i pro informovanost o inovativních přístupech.
	3.3 Podpora vzdělávání rodičů.	Průběžná aktualizace nabídky seminářů zaměřených na rodičovské kompetence. Podpůrné skupiny pro rodiče dětí se specifickými potřebami.
	3.4 Mapování potřebnosti kapacit mateřských škol.	Průběžný monitoring kapacit mateřských škol s dlouhodobým výhledem.
	3.5 Vypracování metodiky SVP v rámci projektu Odborný pracovník na průsečíku služeb a škol.	Jedná se o plánovaný výstup projektu, který je vhodné využít pro implementaci dalších opatření v následujícím období.
Realizátoři (partneři) opatření:	- SVP Svitavska Alfa - Odbor vnitřních věcí - Oddělení školství - SVČ Mozaika - MaTami, centrum pro rodinu z.s.	

Cíl	4. **Rozvoj a zvyšování místní dostupnosti vybraných služeb a aktivit.**	
Popis a zdůvodnění cíle:	Místní síť dlouhodobě postrádá některé služby. Jedná se o nedostatky kapacitní (služba je místně dostupná, avšak má malé kapacity) či místní (služba je kapacitně dostupná, avšak ne přímo v Poličce). Cílem je doplnit tyto služby do sítě v takovém rozsahu, aby pokryly místní poptávku.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	4.1 Podpora terapeutických služeb pro rodiny s dětmi, zejména psychiatrů, psychologů, mediátorů pro děti i dospělé, pro rodiče s dětmi s různým znevýhodněním,	Hledání možností rozvoje sítě v těchto oblastech s ohledem na potřebnost a zajištění schopnosti včasné intervence.

	handicapem a specifickými potřebami	
	4.2 Podpora aktivit pro mládež 12+	Podpora sportovního vyžití, dobrovolnictví mezi mládeží, aktivity SVČ Mozaika Polička.
Realizátoři (partneři) opatření:	- OSVZ MěÚ Polička - Jednotliví aktéři ze sociální, školské a zdravotnické oblasti - SVČ Mozaika - Komise zdravotně-sociální	

Cíl	5. **Hledání a implementace inovativních postupů práce.**	
Popis a zdůvodnění cíle:	Pro rozvoj sítě služeb je důležité průběžně mapovat inovativní postupy a dobré praxe z blízkých regionů i vzdálenějších oblastí. Například osvěta veřejnosti je nástrojem poměrně jednoduchým, avšak zejména pro menší organizace časově a koordinačně náročným. Inovativní formy práce se mohou stát běžnými i jako důsledek společenských změn nastalých krizí spojenou s nemocí covid-19.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	5.1 Průběžný monitoring inovativních přístupů v okolních regionech.	Aktéři samostatně i koordinovaně v rámci například setkávání pracovních skupin komunitního plánování mohou hledat a sdílet inovativní přístupy, možnosti práce běžné v okolních regionech. Součástí setkávání pak mohou být i návštěvy služeb či semináře o daných tématech.
	5.2 Osvěta veřejnosti.	K podpoře stávajících služeb by mohla pomoci i větší osvěta veřejnosti a propagace služeb v médiích. Cílem je pravidelné zveřejňování článků v regionálních denících.
	5.3 Covid-19: definice nástrojů řešení v krizových situacích.	V době tvorby tohoto komunitního plánu probíhá pandemie covid-19, situace která je pro společnost zcela nová. Důsledky této pandemie jsou v celém svém spektru zatím neznámé. Co ale můžeme předpokládat je zvýšená nezaměstnanost, zadluženost rodin, ztráta bydlení, nedostatečné vzdělávání dětí v době uzavření škol.
Realizátoři (partneři) opatření:	- jednotlivé komise města Poličky - Jednotliví aktéři ze sociální, školské a zdravotnické oblasti - OSVZ MěÚ Polička - Město Polička - krizové řízení města Poličky – spolupráce a koordinace při nastavování postupů v souvislosti s průběhem pandemie covid-19	

	- Jitřenka Polička - měsíčník Jitřenec

Cíl	6. **Podpora jednotlivých služeb.**	
Popis a zdůvodnění cíle:	V regionu fungují zkušené služby s historií, jsou často všeobecně známé a důvěryhodné, transparentní. Jsou znalé specifik regionu. Jsou schopné a dokáží reagovat na aktuální problémy v regionu. Proto je důležitá jejich podpora, a to jak komunitní, tak finanční.	
Opatření, která vedou k naplnění cíle a jejich popis:	6.1 Podpora služeb pracujících s ohroženými rodinami, dětmi a mládeží.	Podpora služeb pro rodiny s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci a je ohrožen vývoj dítěte/dětí. Jedná se o rodiny, které nedokáží samy překonat tyto situace. Jedná se zejména o: - Oblastní charita Polička - Krizové centrum J.J.Pestalozziho, o.p.s. Svitavy - Květná Zahrada, z.ú. - Květná Zahrada, z.ú. - SVP Svitavska ALFA - Bonanza Vendolí, z. ú. - PPP ÚO - Poradna pro rodinu PK – Svitavy - Laxus z.ú.
	6.2 Podpora služeb pedagogického a psychologického poradenství a střediska výchovné péče.	Jedná se o preventivní a nápravné služby pro cílovou skupinu rodinu, děti a mládež, jejíž základ leží zejména ve školství. Podílet se na vzdělávacím procesu, a to zvláště v těch případech, kdy je tento vzdělávací proces nějakým způsobem znesnadněn. Předcházejí vzniku a rozvoji negativních projevů chování dětí, nebo tyto negativní projevy řeší. Ve školách narůstá počet žáků, potažmo i rodičů s různými zvláštnostmi, potřebami i obtížemi, které je třeba řešit. Jedná se zejména o: - jednotlivé školy - SVP Svitavska SVP ALFA - PPP ÚO - SPC Bystré - SVČ Mozaika - OCH Polička - Bonanza Vendolí, z. ú.

	6.3 Podpora doplňkových služeb pro rodiny a děti, volnočasových a kulturních možností pro děti a mládež.	Jedná se o velkou šíři služeb. Aktivity a činnosti těchto organizací jsou často nezastupitelné v systému preventivním a výchovném. Tyto služby jsou důležité nejen pro cílovou skupinu ale i pro celou občanskou společnost. Poskytují volnočasové ale i vzdělávací aktivity pro rodiny, děti a mládež, napomáhají integraci rodin v obtížné situaci. Usnadňují přirozené skutečnosti a přechody, kterými rodina prochází (narození dítěte, rodičovská „dovolená“, návrat pečujícího rodiče na trh práce, kloubení práce s péčí o děti, nástup dítěte do ZŠ, vyplnění volného času dětí, mezigenerační vztahy …). Jedná se zejména o: - SVČ Mozaika - RC MaTami - Pontopolis z.s. - Městská knihovna Polička - Centrum B. Martinů - Tylův dům - Divadelní klub - Pionýr, z. s. - Pionýrská skupina Polička - Středisko Tilia Polička (junák-skaut) - další zájmové formální i neformální spolky
Realizátoři (partneři) opatření:	- Město Polička - OSPOD MěÚ Polička - Odbor vnitřních věcí - Oddělení školství - Komise sociálně-zdravotní - Komise pro prevenci kriminality - Komise dítě a volný čas - Komise sportovní	

SENIOŘI A OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Bc. Krejčí Pavlína, DiS.	Městský úřad Polička	krejcip@policka.org
Bc. Stodola Jan	Městský úřad Polička	stodola@policka.org
	Za poskytovatele:	
Mgr. Ivo Musil	Domov na zámku Bystré	ivo.musil@dnzbystre.cz
Dagmar Mičková, DiS.	Domov na zámku Bystré	dagmar.mickova@dnzbystre.cz
Mgr. Pavel Brandejs	DPS Penzion Polička	reditel@dpspolicka.cz
Irena Smolková, DiS	DPS Penzion Polička	smolkova@dpspolicka.cz
Mgr. Martin Dvořák	Oblastní charita Polička	reditel@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Jana Dobrovolná	Oblastní charita Polička	od@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Jaroslava Trmačová	Oblastní charita Polička	acd.ds@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Bc. Karel Indruch	Oblastní charita Polička	chps.oa@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Vít Češka	Svazek obcí AZASS Polička	info@azass.cz
Za uživatele:		
Zlata Kašparová		zlatakasparova@tiscali.cz
Marie Pospíšilová		marup@email.cz

Popis cílové skupiny

Pojem senior není zcela jednoznačně vymezen. Často je charakterizován příslušností k určité věkové skupině, a to dosažením 60 let, resp. 65 let. Věk sám o sobě není důvodem zvýšené soc. péče, ta nastupuje v situacích způsobené sociálními či zdravotními faktory.

Cílovou skupinu senioři můžeme vymezit jako osoby, u nichž v souvislosti se zvyšujícím se věkem a procesem stárnutí dochází k poklesu funkčních schopností a v důsledku toho ke snížení míry soběstačnosti a tím k závislosti na pomoci druhých osob k zajištění svých základních životních potřeb.

Obdobně se s různými definicemi můžeme setkat u osob se zdravotním postižením. Pro účely zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti je osoba se zdravotním postižením vymezena, jako fyzická osoba, která byla orgánem sociálního zabezpečení uznána jako invalidní ve třetím stupni (tj. osoby s těžším zdravotním postižením) nebo v prvním či druhém stupni. Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách definuje osobu se zdravotním postižením, jako osobu s tělesným, mentálním, duševním, smyslovým či kombinovaným postižením. Dle výše uvedených definic můžeme říci, že obě dvě skupiny se vyznačují sníženou soběstačností, ať již v důsledku věku, zdravotního postižení či chronického onemocnění se vzájemnou provázaností.

Obecným cílem je maximální podpora života seniorů a zdravotně postižených osob v jejich přirozeném prostředí, zkvalitnění a dostupnost sociálních služeb.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb ve městě Polička a okolí

Soc. služba je dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách vymezena jako činnost či soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.

Služby jsou poskytovány formou ambulantní, terénní a pobytovou.

- ambulantní - služby, do jejichž zařízení osoba dochází, je doprovázena nebo dopravována, součástí služby není ubytování,
- terénní - služby jsou poskytovány osobám v jejich přirozeném sociálním prostředí,
- pobytové - služby spojené s ubytováním osob v zařízeních poskytující sociální služby.

Cílem sociálních služeb je zachovat soběstačnost klienta, zvýšit jeho kvalitu života, umožnit mu co nejdéle setrvat, popřípadě navrátit se do jeho přirozeného prostředí.
Níže uvedený přehled zahrnuje poskytovatele sociálních služeb na území města Poličky, které poskytují sociální služby seniorům a zdravotně postiženým občanům.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Palackého nám. 160, 572 01 Polička (pracoviště: Nádražní 304, 572 01 Polička)
Způsob financování: výkon státní správy
Poskytované služby:

- komplexní sociálně právní poradenství,
- výkon funkce veřejného opatrovníka,
- vydávání parkovacích průkazů označujících vozidlo přepravující osobu těžce zdravotně postiženou,
- rozhodování o ustanovení zvláštního příjemce dávek sociálního zabezpečení,
- spolupráce s orgány státní správy, s poskytovateli sociálních služeb,
- vedení agendy bytů zvláštního určení.
- vedení agendy sociálních bytů.

Cílová skupina: senioři, osoby se zdravotním postižením

Domov na zámku Bystré

Adresa: Zámecká 1, 569 92 Bystré
Tel. 468 001 111
Email: ivo.musil@dnzbystre.cz
Poskytovatel při své práci vychází z individuálních potřeb klientů *„s důrazem na podporu maximální míry samostatnosti a nezávislosti na službě“.*
Domov na zámku Bystré v průběhu několika let prošel procesem deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb, jejichž hlavním obecným cílem je *„podpořit proces zkvalitňování životních podmínek uživatelů stávajících pobytových zařízení sociální péče a podpořit naplňování lidských práv uživatelů sociálních služeb a jejich práva na plnohodnotný život srovnatelný s vrstevníky, žijícími v přirozeném prostředí. Důvodem potřebnosti změn je především člověk - uživatel sociálních služeb, aby mohl žít v obdobných podmínkách jako jeho vrstevník a nebyl izolován od většinové společnosti. To znamená obdobně*

bydlet, mít možnost využívat veřejné služby, žít v běžném životním a denním rytmu, chodit do školy či do práce, i přesto, že má zdravotní handicap". [1]

Domov na zámku Bystré poskytuje pobytové, terénní a ambulantní sociální služby osobám s mentálním a kombinovaným postižením.

Poskytované služby:

- **domov pro osoby se zdravotním postižením,**
- **chráněné bydlení,**
- **podpora samostatného bydlení,**
- **sociálně terapeutické dílny.**

Domov pro osoby se zdravotním postižením je pobytová sociální služba, jejímž cílem je poskytnout osobám takovou míru podpory, aby mohli žít plnohodnotný život, který se co nejvíce podobá běžnému životu ve společnosti. Podporovat jejich osobní zájmy, pomáhat při vyhledávání pracovních příležitostí, napomáhat navazovat a upevňovat kontakty s rodinou a přáteli. Služba je poskytována v několika domech v Bystrém. V roce 2019 byl zahájen provoz zařízení také v Poličce.

Cílová skupina: osoby s mentálním postižením od 18 – ti let věku, popřípadě s kombinovaným postižením.

Kapacita:

Polička: 12 osob

Bystré: 12 osob

Základní poskytované činnosti služby dle §48 zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách:

- poskytnutí ubytování,
- poskytnutí stravy,
- pomoc pro zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Chráněné bydlení je pobytovou sociální službou, poskytovanou v komunitním prostředí osobám, jenž mají sníženou soběstačnost z důvodu dlouhodobého zdravotního postižení. Posláním služby je vytvořit náhradní rodinné prostředí. Vytvořit takové podmínky, které umožní osobám žít v co nejvyšší možné míře běžným způsobem života jejich vrstevníků.

Chráněná bydlení jsou realizovaná v Bystrém a v Poličce. V Poličce jsou poskytována v rodinných domech, na okraji a v centru města v běžné městské zástavbě.

Cílová skupina: od 18-ti let věku osoby s lehkým a středně těžkým mentálním postižením, které mohou mít přidružené tělesné nebo smyslové postižení lehčího stupně.

Celková kapacita**:** 20 osob

Poskytované činnosti:

- poskytnutí ubytování

[1] Koncepce podpory transformace pobytových sociálních služeb v jiné druhy sociálních služeb, poskytovaných v přirozené komunitě uživatele a podporující sociální začlenění uživatele do společnosti, 2007, http://www.mpsv.cz/cs/7058

- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy
- pomoc při chodu domácnosti
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů
- pomoc při obstarávání osobních záležitostí

Podpora samostatného bydlení je terénní sociální služba, která podporuje schopnost uživatelů samostatně žít ve vlastní domácnosti s respektem k jeho způsobu života. Podporuje klienta v samostatném rozhodování, v upevnění, obnovení kontaktu s rodinou a přáteli. Umožňuje lidem se zdravotním postižením být součástí běžné komunity, využívat služby, které jsou dostupné.
Služba je poskytována v místě bydliště klienta služby a dále v místech realizace společenských, vzdělávacích a terapeutických aktivit.
Cílová skupina: osoby s mentálním postižením, které dovršily 18 let věku z okresu Svitavy v Pardubickém kraji
Kapacita: 19 osob
Poskytované činnosti:

- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby, které dlouhodobě a pravidelně podporují osoby se zdravotním postižením, které nejsou vzhledem ke svému zdravotnímu stavu umístitelní na otevřeném pracovním trhu k rozvoji a růstu samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti. Při práci v dílnách jsou klientům k dispozici pracovníci, kteří se jim věnují, individuálně nebo ve skupině, a podporují je jak v pracovních činnostech, tak i v jejich dalších potřebách a zájmech.
Cílová skupina: osoby s lehkým až středně těžkým mentálním nebo kombinovaným (mentální s tělesným) postižením od 18 do 65 let.
Provozní doba: každý pracovní den od 8.00 hod. do 15.00 hod.
Kapacita služby: 20 klientů v jeden den.
Poskytované činnosti:

- podpora při vytváření a zdokonalování základních pracovních návyků a dovedností,
- nácvik dovedností pro zvládání péče o vlastní osobu, soběstačnosti a dalších činností vedoucích k sociálnímu začleňování,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

Sociálně terapeutické dílny jsou poskytovány v Bystrém.

Oblastní charita Polička

Poskytované služby:

- **AC dílny,**
- **denní stacionář,**

- **charitní pečovatelská služba,**
- **osobní asistence,**
- **otevřené dveře,**
- **občanská poradna,**
- **domácí hospic sv. Michaela,**
- **půjčovna kompenzačních pomůcek.**

AC dílny – sociálně terapeutické dílny
Adresa: Vrchlického 22, Čsl. Armády 485, 572 01 Polička
Tel.: 731598815
E-mail: acd.ds@pol.hk.caritas.cz
AC dílny jsou pracovní dílny, ve kterých se usiluje o rozvoj pracovních dovedností a samostatnosti prostřednictvím pravidelných činností. Klienti si osvojí pracovní návyky, posílí svoji samostatnost v sebeobsluze a rozšíří dovednosti nezbytné pro praktický život. Služba je poskytována ambulantní formou.
Cílová skupina: osoby s lehkým a středním mentálním nebo kombinovaným postižením, osoby ve věku 18 let až do věku odchodu do starobního důchodu.
Maximální kapacita střediska je 24 uživatelů služeb/den.
AC dílny uživatelům služeb **poskytují tyto služby**:

- pracovní terapie v keramické dílně, dřevodílně, výtvarné dílně, rukodělné dílně a terapeutickém obchodě Fimfárum,
- nácvik praktických dovedností potřebných v každodenním životě (os. Hygiena, sebeobsluha, domácí práce apod.),
- vzdělávací aktivity podle individuálních potřeb klienta,
- poskytnutí nebo pomoc při zajištění stravy,
- upevňování a zprostředkování kontaktu s přirozeným sociálním prostředím (účast na společenských, kulturních, sportovních akcích a v terapeutickém obchodě Fimfárum),
- spolupráce s rodinou uživatelů, konzultace a individuální rozhovory, poskytování informací, individuálních rad, vyjednávání v zájmu uživatele,
- všeobecné sociální poradenství,
- možnost každodenního svozu uživatelů (fakultativní činnost).

Provozní doba je každý pracovní den od 7 do 15 hodin.

Denní stacionář
Adresa: Vrchlického 22, 572 01 Polička
Tel. 731 598 815
E-mail: acd.ds.@pol.hk.caritas.cz
Denní stacionář je ambulantní služba určena pro osoby se středním a těžkým mentálním nebo kombinovaným postižením. Nabízí pomoc a podporu, která směřuje k udržování a rozvíjení individuálních schopností a dovedností. Cílem je posílit samostatnost a integraci zdravotně postižených osob do běžné společnosti.
Cílová skupina: osoby se středním až těžkým mentálním nebo kombinovaným postižením, v době přijetí dosáhly věku 14 let, nejsou upoutání na lůžko.

Maximální kapacita střediska je 8 uživatelů služeb/den.

Poskytované služby:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy (možnost teplých obědů, pitný režim),
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti (činnost s prvky muzikoterapie, arteterapie, sportovní a pohybové aktivity, nácvik dovedností potřebných v běžném životě, podpora samostatnosti aj.),
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (účast na společenských a kulturních akcích, výlety, spolupráce s rodiči uživatelů apod.),
- sociálně terapeutické činnosti (konzultace a individuální rozhovory s rodinou, práce s emocemi, rozvoj sebevyjádření a zpětné vazby, práce s motivací uživatelů),
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí uživatele (poskytování informací, vyjednávání v zájmu uživatelů služeb),
- svoz uživatelů z a do místa bydliště.

Provozní doba je každý pracovní den od 7 do 15 hodin.

Charitní pečovatelská služba

Adresa: Tylova 247, 572 01 Polička
Tel. 731 598 814
E-mail: chps.oa@pol.hk.caritas.cz

Charitní pečovatelská služba poskytuje péči osobám se sníženou soběstačností v přirozeném prostředí domova a pomáhám jim tak zvládat sebeobsluhu a péči o domácnost. Služba pomáhá uživatelům zachovat si důstojnost a udržovat kontakty s rodinou i společností. Jejím posláním je zajistit uživatelům důstojný život s možností, co nejdéle setrvat v domácím prostředí.

Cílová skupina: senioři, osoby s tělesným postižením, osoby s mentálním postižením, osoby s chronickým onemocněním.

Poskytované úkony:

- pomoc při zvládání běžných úkonů (oblékání, přesun z lůžka, podávání jídla),
- pomoc při přípravě jídla a pití,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti (úklid, nákupy, donáška léků),
- doprovázení,
- doprava uživatelů.

Služba je poskytována po celý rok, po všechny dny v roce, v pracovní dny v čase 6:00 – 20:00 hodin, o víkendech a svátcích v čase 6:00 – 10:00 a 16:00 – 20:00 hodin.

Osobní asistence

Adresa: Tylova 247, 572 01 Polička
Tel. 731 598 814
E- mail: chps.oa@pol.hk.caritas.cz

Osobní asistence je určena osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, které žijí ve vlastní domácnosti nebo u své rodiny a potřebují pomoc jiné osoby. Podporuje uživatele v důstojném životě v jejich přirozeném sociálním prostředí, podporuje

možnost, aby klient mohl zůstat ve svém prostředí, mohl žít běžným způsobem, využívat své možnosti a udržovat své vztahy. Je poskytována formou terénní.

Cílová skupina: děti od 3 let věku, senioři, osoby s tělesným, zrakovým, sluchovým, mentálním, kombinovaným či chronickým onemocněním.

Poskytované úkony:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně,
- pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- výchovné vzdělávací a aktivizační činnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů
- pomoc při obstarávání osobních záležitostí.

Služba je poskytována po celý rok, v době od 7 do 18 hodin, od pondělí do pátku. Po dohodě s uživateli a při pokrytí ze strany pracovníků je možné službu poskytnout i v jiný čas, a to o víkendech a svátcích.

Otevřené dveře – „sociální rehabilitace“

Adresa: Tylova 248, 572 01 Polička
Tel. 731 598 763
E-mail: od@pol.hk.caritas.cz

Otevřené dveře pomáhají lidem s duševním onemocněním dosáhnout co nejsamostatnějšího fungování v oblasti vztahů, práce a vzdělání, volného času, bydlení, hospodaření, péče o sebe a své zdraví, prostřednictvím posílení schopností a dovedností oslabených v důsledku jejich nemoci. Služba je poskytována formou ambulantní a terénní.

Cílová skupina: dospělí lidé s duševním onemocněním od 18 let z okresu Svitavy.

Poskytované služby:

- pomoc při vyřizování úředních záležitostí včetně zařizování sociálních dávek, důchodů, osobních dokladů,…
- pomoc s finančním hospodařením včetně řešení dluhové problematiky, uzavírání smluv,…
- pomoc při řešení záležitostí v oblasti bydlení a péče o domácnost,
- pomoc v oblasti zaměstnání a vzdělávání,
- podpora při zvládání svého onemocnění a hledání vhodné pomoci,
- pomoc v mezilidských vztazích, kontaktu s rodinou i širším okolím,
- další činnosti podporující samostatné zvládání každodenního života (využívání veřejných služeb, volnočasové aktivity, péče o sebe i blízké, zajištění stravování),
- všeobecné sociální poradenství.

Půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek

Adresa: Vrchlického 185, 572 01 Polička
Tel. 731 598 820, 461 722 218

Půjčovna zdravotních a kompenzačních pomůcek umožňuje zapůjčit do domácnosti pro potřebnou osobu pomůcky na nezbytně nutnou dobu, dokud se jeho zdravotní stav nezlepší či dokud si nepořídí pomůcky

vlastní. Pomůcky jsou zapůjčovány na základě smlouvy za půjčovné dle ceníku.
Cílová skupina: senioři, osoby se zdravotním postižením – s tělesným, kombinovaným, osoby chronickým onemocněním.
Půjčovna je otevřena každý všední den po telefonické domluvě.

Domácí hospic sv. Michaela
Adresa: Vrchlického 185, 572 01 Polička
Tel. 731 598 817
Email: chps.dhp@pol.hk.caritas.cz
Domácí hospic sv. Michaela je určen lidem v terminálním stádiu nemoci. Umožňuje nevyléčitelně nemocnému člověku strávit poslední chvíle života ve svém přirozeném prostředí v okruhu svých blízkých. Péči zajišťuje hospicový tým složený z lékařů, speciálně proškolených a v paliativní péči vzdělávaných zdravotních sester, sociálního pracovníka, psychoterapeutů a duchovních.
Cílové skupiny: osoby (pre)terminálně nemocné
Hospicová služba funguje sedm dní v týdnu v domácnosti pacienta.

Občanská poradna
Adresa: Vrchlického 185, 572 01 Polička
Tel: 461 723 758, 731 604 683, 731 598 812
Email: op.ndc@pol.hk.caritas.cz
Občanská poradna je určena všem lidem, kteří se na ni obrátí a jsou v nepříznivé sociální či tíživé životní situaci, nebo jim taková situace hrozí. Poskytuje potřebné informace, rady a pomoc. Je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci, provází občany při jejich obtížích.
Usiluje o to, aby občané netrpěli neznalostí svých práv a povinností, neznalostí dostupných služeb nebo neschopností vyjádřit své potřeby či hájit své oprávněné zájmy. Poradna není právní poradnou. Poradce je kompetentní pro výklad a interpretaci právních dokumentů, které mají souvislost s klientovým dotazem. Není kompetentní k právnímu řešení problému. Klient může poradnu kontaktovat – osobní návštěvou, telefonicky, e-mailem, dopisem, může si objednat návštěvu poradců do domácnosti (zdravotně postižení lidé).
Poradce respektuje cíle klienta, pomáhá mu s orientací v jeho problému, navrhuje možná řešení a postupy a motivuje ho k aktivitě. Řešení problému je na klientovi a jeho rozhodnutí.
Konzultační hodiny v občanské poradně:
Polička, Charitní dům III., přízemí, ul. Vrchlického 185
pondělí 8:30 – 12:00 14:00 – 16:30 hod
čtvrtek 8:00 – 12:00 13:00 – 16:00 hod

Litomyšl, klubovní prostory Nového kostela, ul. Moravská 1222
úterý 13:00 – 16:00 hod

Bystré, multifunkční dům, náměstí Na podkově 68
středa 13:00 – 16:00 hod

DPS „Penzion“ Polička

Adresa: Družstevní 970, 572 01 Polička
Tel: 461 753 121, 461 725 544, 603 836 975
E-mail: reditel@dpspolicka.cz
Cílová skupina: senioři, osoby chronicky nemocné, osoby se zdravotním postižením a rodiny s dětmi z Poličky a spádových obcí.

Poskytované služby:

- pečovatelská služba,
- ubytování pro seniory a osoby se zdravotním postižením v Domě s pečovatelskou službou,
- stravování pro seniory umístěné v DPS „Penzion“ Polička a pro ostatní veřejnost,
- půjčovna kompenzačních pomůcek,
- volnočasové aktivity a doplňková činnost.

Pečovatelská služba pomáhá v péči lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku nebo zdravotnímu stavu a potřebují pomoc v péči o sebe a svoji domácnost. Podporou a péčí umožňujeme lidem co nejdéle žít ve svém přirozeném domácím prostředí a zachovat si své obvyklé životní návyky. Pomáhá lidem, kteří mají sníženou soběstačnost účastnit se života ve městě a zachovat si tak přirozené společenské kontakty. Poskytované služby vedou k podpoře samostatného života klientů v domácím prostředí a k aktivnímu využití volného času.
Pečovatelská služba je terénní nebo ambulantní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.
Služba je poskytována od pondělí do neděle, od 7:00 do 19:00 hodin, v domácnostech uživatelů, v bezbariérových koupelnách a prádelně poskytovatele.

Poskytované pečovatelské služby:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Ubytování pro seniory a osoby zdravotně postižené je nabízeno formou nájemního bydlení v 60-ti jednopokojových a 20-ti dvoupokojových bytech s celkovým počtem pro 100 obyvatel. Dle daných pravidel pro přijímání obyvatel do DPS, jim umožňuje zařízení za pomoci pečovatelské služby vedení poměrně samostatného života s cílem dopřát seniorům a lidem zdravotně znevýhodněným příjemný, klidný a důstojný život, který naleznou v harmonickém prostředí klidné části obce.

Půjčovna kompenzačních pomůcek umožňuje zapůjčení potřebné pomůcky na přechodnou dobu lidem po úrazech, v rekonvalescenci či dlouhodobě nemocným. Zapůjčení pomůcky pomůže lidem překlenout období, než si budou moci opatřit pomůcku z vlastních prostředků nebo z příspěvku zdravotní pojišťovny.

Stravování formou obědů mohou využívat nejen senioři, ale i například rodiče na rodičovské dovolené, podnikatelé, různé organizace a jejich zaměstnanci a ostatní široká veřejnost. DPS má vlastní kuchyň s

jídelnou, nabízí výběr ze dvou hlavních jídel, vstup do jídelny je bezbariérový, provoz kuchyně splňuje nejpřísnější hygienické předpisy. Organizace zajišťuje i rozvoz obědů do domácností, firem i organizací. Objednávání a úhrada obědů je možná jak přímo v jídelně, tak i přes internet.

Volnočasové aktivity, zájmová a vzdělávací činnost zajišťuje organizace pro seniory a zdravotně postižené občany z Poličky a blízkého okolí. Zajišťuje nejrůznější činnosti a programy pro různou aktivitu v oblasti oddychových, kulturních, pohybových a společenských aktivit. Každý si může podle svých možností a schopností vybrat pro sebe činnost, která je pro něho vhodná.

Poskytované služby vedou k podpoře samostatného života klientů v domácím prostředí a k aktivnímu využití volného času. Pomáhá v péči lidem, kteří se ocitli v nepříznivé sociální situaci z důvodu věku nebo zdravotního stavu.

Svazek obcí AZASS

Adresa: Palackého nám. 160, Polička

Poskytované služby:

- Domovy pro seniory (Domov důchodců v Poličce, Domov pro seniory v Bystrém),
- Domovy se zvláštním režimem,
- Odlehčovací služby
- Sociálně aktivizační služby pro seniory,
- Sociální rehabilitace,
- Pečovatelská služba,
- Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče (tzv. sociální lůžka) - poskytovatelem je Poličská nemocnice, s.r.o.

Domovy pro seniory poskytují pobytovou sociální službu seniorům, kteří mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, a jejich situace potřebuje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Zajišťuje ubytování, stravu, úklid, praní prádla, pečovatelské a ošetřovatelské činnosti. Služba je poskytována na dvou pracovištích (Domov důchodců v Poličce a Domov pro seniory v Bystrém).

Služba **Domovy se zvláštním režimem** je pobytová sociální služba zajišťovaná v objektu Domova důchodců v Poličce. Poskytuje podporu a pomoc osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu chronického duševního onemocnění a osobám se stařeckou, Alzheimerovou demencí a ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost z důvodu těchto onemocnění, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby. Režim v domově je přizpůsoben specifickým potřebám těchto osob. Zajišťuje ubytování, stravu, úklid, praní prádla, pečovatelské a ošetřovatelské činnosti.

Odlehčovací služby poskytují pobytovou sociální službu osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, o které je jinak pečováno v jejich

přirozeném sociálním prostředí; cílem služby je umožnit pečující fyzické osobě nezbytný odpočinek. Služba je poskytována v objektu Domova pro seniory v Bystrém.

Služby **Sociálně aktivizační služby** a **Sociální rehabilitace** jsou ambulantní služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, kteří potřebují pomoc k dosažení samostatnosti, nezávislosti a soběstačnosti, a to rozvojem jejich specifických schopností a dovedností, posilováním návyků a nácvikem výkonu běžných, pro samostatný život nezbytných činností. Tyto služby umožňuje nácvik činností, které vedou ke zvýšení celkové samostatnosti a soběstačnosti klienta, především při osobní hygieně a péči o vlastní osobu a při běžných úkonech v domácnosti.

Pečovatelská služba je určena osobám, jež mají sníženou soběstačnost zejména z důvodu věku, chronického onemocnění, zdravotního postižení, samoty či ztráty orientace a jejichž situace vyžaduje krátkodobou pomoc druhé osoby. Bez této pomoci by nemohli setrvat ve svém přirozeném prostředí a tuto pomoc jim nemohou zajistit rodinní příslušníci ani jiné blízké osoby.

Služba zajišťuje tyto činnosti:

- pomoc při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy, nebo pomoc při zajištění stravy,
- pomoc při zajištění chodu domácnosti,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím.

Sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče (tzv. sociální lůžka) jsou službou poskytovanou ve zdravotnickém zařízení, v tomto případě na LDN v Poličské nemocnici, s.r.o. Je určena pacientům, kteří již nevyžadují zdravotní péči, ale vzhledem ke svému zdravotnímu stavu se nejsou schopni obejít bez pomoci další osoby a nemohou být proto propuštěni ze zdravotnického zařízení do domácí péče.

Zhodnocení cílů a opatření KPSS pro město Polička a části Střítež, Lezník a Modřec za rok 2017-2020

Cíl	Hodnocení
1. Navýšení kapacity pečovatelských služeb a jejich dostupnosti.	V rámci možností personálních i finančních došlo k navýšení kapacit u Oblastní Charity, DPS, Svazek obcí AZASS. Regionální zvýšené poptávce se přizpůsobili všichni poskytovatelé, reagovali na měnící se potřeby klientů. Svazek obcí AZASS nově (od r. 2020) provozuje tři nové pečovatelské domky i s navazujícími službami, včetně terénní pečovatelské služby, čímž došlo ke skokovému rozšíření služeb. Z dostupných informací lze vysledovat navýšení zhruba o 30%.

2. Navýšení kapacity osobní asistence.	Vzhledem k navyšující se poptávce, byla snaha ze strany poskytovatelů na tuto poptávku reagovat, dosáhnout ideálního stavu je zatím nemožné. Neustále se potýkáme s personální a finanční nedostatečností. Nutno připočíst i vzrůstající náročnost poskytované péče z časového hlediska i stavu jednotlivých klientů.
3. Zřízení služby, jež umožní klientovi řešit aktuální situaci (např. odvoz k lékaři, ...).	Problematikou tzv. senior taxi se zabýváme dlouhodobě, zatím bez jakéhokoliv konkrétního řešení.
4. Podpora výstavby nových bytů pro seniory a zdravotně postižené.	Z pohledu seniorů lze uvést již zmiňované pečovatelské domky AZASS, včetně přestavby bývalé vrátnice na byty v areálu Poličské nemocnice. Z pohledu zdravotně postižených lze zmínit výstavbu ubytovacích kapacit Domova na zámku Bystré v rámci transformace pobytových sociálních služeb v lokalitách Wolkerova, J.V. Michla, Čsl. Armády. Problematika výstavby nových bytů ovšem na jedné straně naráží na jejich nedostatek a na druhé straně mnohdy na ochotu klientů se nastěhovat do jiné lokality než si sami představují. Dochází tudíž k paradoxním situacím, kdy nejsme schopni obsadit volný byt z důvodu, že tam nikdo nechce jít.
5. Podpora nových bytů v domě s pečovatelskou službou.	Byť byl tento cíl stanoven, k jeho naplnění nebyly podniknuty žádné kroky. Otázkou zůstává z jakého důvodu a zda otevření nových pečovatelských domků AZASS nějak mění situaci a pokud ano, tak jak.
6. Domov se zvláštním režimem (6–8 lůžek).	Od 1.1. 2018 provozuje Svazek obcí AZASS Domov se zvláštním režimem s kapacitou 5 lůžek. Dá se konstatovat, že cíl byl z větší části splněn, v současnosti je však kapacita naprosto nedostačující. Navíc signály naznačují, že vzhledem k vysokým nákladům této služby se nedá očekávat její masivní rozvoj a podpora.
7. Navýšení lůžek v domově pro seniory (+ 8–10 lůžek).	K navýšení lůžkové kapacity nedošlo.
8. Odlehčovací služba (+ 4 lůžka).	K navyšování kapacity odlehčovací služby od jejího vzniku v roce 2016 docházelo průběžně, od 1.1. 2020 se ustálila na 11 lůžkách.
9. Podpora integrace zdravotně postižených do pracovního procesu.	Vzhledem k tomu, že komunitní plán pro období 2017-2020 prakticky neobsahoval žádná čísla hovořících o kapacitě, naplněnosti a požadavcích

	v této oblasti, lze pouze vyvozovat jisté skutečnosti. A to především s ohledem na poměrně masivní rozvoj služeb jak u Oblastní Charity, Domova na zámku Bystré, DPS apod. I přesto, že se nejedná o standardní začleňování do pracovního procesu, lze považovat aktivity zaměřené na rozvoj pracovních dovedností a samostatnosti jako nesmírně důležité. V každém případě docházelo k jejich rozvoji a navyšování kapacity. Byly zaznamenány i aktivity, které se nezdařily, ale zcela přesně mířily do této oblasti – např. firma Otachar pod Oblastní Charitou v Poličce.

SWOT analýza

Silné stránky	**Slabé stránky**
● rozvinutá síť sociálních služeb ● dobré vztahy a spolupráce mezi poskytovateli služeb ● kvalita stávajících služeb ● poskytovatelé se snaží udržovat kvalitu svých služeb a vzdělávat se ● profesionalita zaměstnanců ● sdílení společné vize ● široká cílová skupina uživatelů ● dostatečná provozní doba služby ● zvyšující se kvalita života seniorů a zdravotně postižených ● dostupné poradenství ● postupné odstraňování bariér ● reprezentace sociálních služeb prostřednictvím měsíčního periodika (městský zpravodaj Jitřenka) ● finanční podpora služeb, záštita různých akcí ze strany města ● komunitní plánování sociálních služeb ● odlehčovací služba ● existence tzv. sociálních lůžek - sociální služba poskytována ve zdravotnickém zařízení, propojenost zdravotní a sociální péče ● intenzivní spolupráce dobrovolníků s klienty AC dílen	● nedostatečná kapacita bytů pro seniory a osoby se zdravotním postižením ● nedostatek pracovních příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na otevřeném nebo chráněném pracovním trhu ● nezájem zaměstnavatelů o zaměstnávání osob se zdravotním postižením ● absence možností domácí práce ● nedostatek finančních prostředků na některé typy služeb ● přetrvávající architektonické bariéry u některých odborných a praktických lékařů ● nedostatečná kapacita terénních služeb – pečovatelská služba, osobní asistence ● nedostatečné personální zajištění pečovatelské služby (zastupitelnost) ● nedostatečné pracovní prostory pro pracovníky v sociálních službách ● nedostatečná kapacita lůžek pro osoby s demencí v domově se zvláštním režimem ● nedostatečná kapacita v domově pro seniory ● nedostatečná kapacita ambulantních psychiatrů, zubních lékařů ● nedostatečná kapacita psychoterapeutické péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění

● integrace osob s mentálním postižením prostřednictvím pořádáním akcí pro veřejnost	● absence volnočasových aktivit pro osoby se zdravotním postižením
Příležitosti ● vícezdrojové financování soc. služeb, financování ze zdrojů EU ● spolupráce místních poskytovatelů ● rozšíření kapacity některých druhů sociálních služeb ● zvyšující se zájem o dobrovolnickou činnost ● vznik dobrovolnického centra sdružující organizace, které služby dobrovolníků využívají anebo sami nabízejí ● spolupráce s úřadem práce v rámci pracovní rehabilitace ● domov se zvláštním režimem – pro osoby s demencí ● doprava klientů automobilem s bezbariérovou úpravou ● spolupráce s rodinou klientů ● rozšíření provozní doby terénní pečovatelské služby ve večerních hodinách ● podpora mezigeneračních vztahů ● zřízení nových bytů pro seniory a zdravotně postižené (využití dotačních programů) ● posílení terénních sociálních služeb	**Hrozby** ● stárnutí populace ● zvyšující se inflace, nárůst chudoby ● zhoršení mezigeneračních vztahů ● nezaměstnanost ● zadluženost obyvatel ● nedostačující informovanost o službách ● nezájem klientů využívat nabízené služby z důvodu nedostatečných finančních prostředků ● nedostatečná komplexní péče o lidi s psychickým postižením ● nedostatečná kapacita v domě s pečovatelskou službou a v domově pro seniory ● nedostatečná kapacita chráněného bydlení, a s tím související služby podpora samostatného bydlení ● snižování finančních prostředků na provoz sociálních služeb z dostupných zdrojů ● snižující se dostupnost některých typů zdravotní péče ● epidemie covid-19 a s tím související zvyšující se nároky na kapacitu jednotlivých zdravotních a sociálních služeb

Zhodnocení

Na základě zpracované SWOT analýzy, která vychází z vyjádření poskytovatelů a zadavatelů lze pokládat rozmanitost sociálních služeb pro cílovou skupinu senioři a osoby se zdravotním postižením na území města Poličky a okolí za velmi uspokojivou. Stejně nemůžeme hovořit o oblasti týkající se kapacity určitých služeb, a to i za skutečnosti, že poskytovatelé pružně reagují na zvyšující se poptávku po dané službě.

V celé ČR, tak i na území ORP Polička se mění věková struktura obyvatel. Senioři tvoří stále vyšší podíl z celkového počtu obyvatel. Dle závěru *„Demografické prognózy pro léta 2014-2030 SO ORP Polička“* by mělo dojít *„k významnému nárůstu obyvatel starších 65 let až o 25% (nárůst bude zapříčiněn postupným zvyšováním naděje dožití obyvatel, ale zejména přesunem populačně silných ročníků narozených na konci 40-tých let a v 50-tých letech minulého století do kategorie nad 65 let)* a dále *„k nárůstu obyvatel starších 80 let až o 20%.“*[2] Tito představují velmi různorodou skupinu obyvatel, jejichž rozmanitost je dána biologicky, psychologicky, ekonomicky a sociálně. Někteří jedinci žijí plnohodnotný život ve svém přirozeném prostředí s využitím mnoha volnočasových aktivit i ve vyšším věku, mnozí z nich však

[2] http://www.bystre.cz/images/IC/mos/demograficka_prognoza.pdf

v důsledku zdravotních problémů zapříčené stářím potřebují při zajištění svých základních životních potřeb pomoc jiné fyzické osoby, a to z řad rodinných příslušníků či profesionálů sociálních a zdravotních služeb. Stejně jako senioři, tak i osoby se zdravotním postižením jsou velmi heterogenní skupinou se stejnými potřebami.
Nárůst počtu osob vyžadujících zvýšenou celodenní a individuální péči může souviset nejen s demografickým vývojem, ale také s následky pandemie covidu-19, která může u mnohých jedinců zanechat taková zdravotní omezení, jenž jim znemožní zajištění svých základních životních potřeb a setrvání ve svém přirozeném prostředí. Podporu je proto nutné zaměřit k rozvoji všech forem sociálních služeb, terénních, pobytových a ambulantních.

Na území města Poličky do dubna roku 2018 působili tři poskytovatelé sociálních služeb (Oblastní charita Polička, Svazek obcí AZASS a Dům s pečovatelskou službou „Penzion Polička“) orientováni na cílovou skupinu senioři a osoby se zdravotním postižením. V květnu 2018 v rámci transformačního procesu *„Deinstitucionalizace sociálních služeb“* započal svoji činnost další poskytovatel, a to Domov na zámku Bystré.

Terénní sociální služby představují nejčastější formu poskytované služby na území města Poličky. Zvýšený zájem je dle poskytovatelů zřejmý zejména u terénní pečovatelské služby a osobní asistence. Poskytovatel **DPS Penzion Polička** v souvislosti se zvýšenou poptávkou po zajištění péče plánuje navýšit personální kapacity terénní i ambulantní pečovatelské služby, pracovní úvazky sociálních pracovníků a kapacity počtu hodin přímé péče. S tímto navýšením úzce souvisí nutnost rozšířit pracovní a technické zázemí pro pracovníky. U terénní pečovatelské služby je s ohledem na poptávku dále žádoucí rozšíření její provozní doby ve večerních hodinách, a to z nynějších 19.00 hod do 20.00 hod. V současné době je služba poskytována od pondělí až do neděle v časovém rozsahu od 7.00 do 19.00 hod. Větší poptávku po terénní službě zaznamenává také **Oblastní charita Polička**, a to nejen u pečovatelské služby, ale také u osobní asistence, kdy v kontextu s překročenou kapacitou dochází k odmítání a k následnému odesílání nových klientů k dalšímu poskytovateli.

Pobytové sociální služby - nezbytné navýšení kapacity je zřejmé také u pobytových sociálních služeb. Tyto služby jsou cílené na osoby, které vzhledem ke svému zdravotnímu stavu, vysokému věku či v důsledku úmrtí pečující osoby, již nemohou setrvat ve svém přirozeném prostředí, protože vyžadují 24 hodinovou komplexní péči či dohled. Péče je následně zajištěna pobytovými službami, jako jsou **domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem**, **domovy pro osoby se zdravotním postižením**, **chráněným bydlením**, či tzv. krátkodobými lůžky v rámci **odlehčovací služby**. V případech, kdy se jedinec ocitne v nemocnici či v léčebně dlouhodobě nemocných, a jeho zdravotní stav neumožňuje návrat do domácího prostředí ani za pomoci terénních sociálních služeb, je využíváno tzv**. sociální lůžko ve zdravotnickém zařízení**. Služba je poskytována po dobu, než se osoba může vrátit zpět do svého přirozeného prostředí, nebo než je ji zajištěna odpovídající pobytová sociální služba.
V Poličce jsou zastoupeny všechny výše uvedené pobytové služby. Scházejí však lůžka v domově pro seniory, v domově se zvláštním režimem či u odlehčovací služby. Tento nedostatek vnímají nejen poskytovatelé, ale také sociální pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví při Městském úřadu v Poličce během své pracovní činnosti. Pracovníci ambulantní služby Denního stacionáře a Otevřených dveří při Oblastní charitě zmiňují pro své klienty absenci chráněného bydlení a terénní služby podpora

samostatného bydlení v Poličce a v nejbližším dostupném okolí. Tyto služby by přispěly k jejich začleňování do společnosti, osamostatnění a zajištění péče u jedinců, kteří zůstali sami v důsledku úmrtí pečující osoby. V souvislosti s transformací psychiatrické péče nabývá potřebná kapacita chráněného bydlení a podpory samostatného bydlení na větším významu. Jediným poskytovatelem těchto služeb na území Poličky je Domov na zámku Bystré, jehož cílovou skupinou jsou osoby s mentálním postižením. Služby jsou v současné době cíleny pouze na klienty tohoto zařízení. Z důvodu nedostatečné kapacity pobytových služeb jsou klienti nuceni čekat na umístění několik let, nebo si podat žádost do zařízení v okolních městech, což představuje komplikaci zejména pro rodinné příslušníky, pro které je velmi často obtížné s nimi nadále udržovat pravidelné kontakty.

Ambulantní služby jsou pro osoby se zdravotním postižením v zájmovém území zastoupeny denním stacionářem, sociálně terapeutickou dílnou, občanskou poradnou, sociálně aktivizační službou, pečovatelskou službou a sociální rehabilitací. Dle pracovníků denního stacionáře při Oblastní charitě kapacita i nabízené služby odpovídají poptávce pro oblast Polička a okolí. Zájem o jejich službu se zvyšuje v období velkých prázdnin, kdy jsou uzavřené speciální školy a pečující osoby potřebují pomoc z důvodu jejich náročné celodenní péče. Jelikož v této době není dostatečná kapacita na zabezpečení této služby, musejí být zájemci odkazováni na služby v okolí. Pracovníci služby sociální rehabilitace (Otevřené dveře) v souvislosti s pokračujícím procesem transformace psychiatrické péče zmiňují potřebu rozšíření pracovního týmu o nové pozice jako peer konzultant, psychiatrická sestra, IPS specialisty, psychiatr apod.

Na základě pracovní činnosti sociálních pracovníků MěÚ Polička je vnímána absence ambulantní služby pro seniory, kteří žijí buď sami, nebo se svými rodinnými příslušníky. Tato služba by poskytla seniorům potřebnou péči, pomoc a podporu. Pečující osoba by tak získala časový prostor nejen pro svůj vlastní odpočinek, ale mohla by i docházet do zaměstnání nebo si řešit jiné osobní záležitosti.

Bytová problematika - vzhledem k procesu deinstitucionalizace sociálních služeb, transformace psychiatrické péče i demografickému vývoji (narůstající podíl starších osob, narůstající počet jednočlenných domácností) se objevuje zvýšená poptávka po středních, menších, bezbariérových a cenově dostupných bytech. Bydlení v Poličce je pro seniory a osoby se zdravotním postižením (převážně omezení pohybové a mentální) zabezpečeno prostřednictvím bytů zvláštního určení v DPS Penzion Polička, bytů v pečovatelských domcích Svazku obcí AZASS a bezbariérových bytů města Poličky. Přestože v průběhu let 2019 a 2020 Svazek obcí AZASS v Poličce a dále v několika svých členských obcích (Borová, Sádek, Pomezí) dokončil výstavbu pečovatelských domků, nadále je poptávka po tomto typu bydlení vyšší než nabídka. Obdobná situace je u sociálních bytů, kdy jejich současná kapacita je naplněna. Jejich nedostatek může přitom představovat pro osoby s duševním onemocněním jednu ze základních překážek při jejich přechodu z ústavního zařízení zpět do přirozeného způsobu života.
Za velmi přínosné v oblasti bydlení lze považovat existenci strategického dokumentu *„Koncepce dostupného bydlení města Poličky“ z roku 2018,* jehož hlavním cílem je připravit město na další vývoj problematiky a rozšířit možnosti bydlení pro občany v bytové nouzi.

Další nedostatky, které je nutno řešit a se kterými se potýkají rovněž další města, je nedostatečná kapacita některých odborných ambulancí, zejména ambulance psychiatrie a stomatologie. Jejich počet ani kapacita

neodpovídají skutečným potřebám. Úplná absence je vnímána u psychoterapeutické péče hrazené z veřejného zdravotního pojištění.

Nadále je důležité podporovat odstraňování stávajících architektonických bariér ve městě. Podporovat dobrovolnictví. Podporovat a motivovat zaměstnavatele k vytváření pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením. Podporovat rozvoj sociálních služeb.

Závěrem je nutno říci, že všichni poskytovatelé odvádějí velice profesionální práci. Dokáží reagovat na aktuální potřeby klientů, realizovat projekty, jenž zkvalitní a usnadní práci, ale také přispějí k plnohodnotnému životu klientů.

SENIOŘI

Návrh konkrétních cílů a opatření - senioři

Cíl 1: Posílit dostupnost stávajících terénních sociálních služeb
1.1. Navýšení kapacity pečovatelské služby
1.2. Navýšení kapacity osobní asistence

Cíl 2: Podpora ambulantních služeb
2.1. Vznik centra denních služeb

Cíl 3: Senior doprava
3.1. Vznik služby zajišťující dopravu klientů

Cíl 4: Podpora bydlení
4.1. Podpora výstavby nových či rekonstrukce stávajících bezbariérových, malometrážních bytů
4.2. Podpora výstavby sociálních bytů

Cíl 5: Podpora pobytových služeb
5.1. Navýšení kapacity v domově pro seniory
5.2. Navýšení kapacity v domově se zvláštním režimem
5.3. Vznik pobytové služby či vyčlenění lůžek v domově pro seniory závislé na alkoholu, či s nízkými příjmy
5.4. Navýšení kapacity odlehčovací služby

Cíl 6: Podpora dobrovolnictví
6.1. Vznik dobrovolnického centra

SENIOŘI	
Cíl 1	**Posílit dostupnost stávajících terénních sociálních služeb**
Opatření 1.1.	**Navýšení kapacity pečovatelské služby**
Popis opatření	Pečovatelská služba je poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. V Poličce je poskytována třemi poskytovateli, jako terénní i ambulantní, ve vymezeném čase v domácnostech a v zařízení služeb. Podporuje samostatný a nezávislý život seniorů v domácím prostředí. Pro rozšíření kapacity je nezbytné zvýšit počet pracovníků a s tím související rozšíření pracovního zázemí. Rozšířením kapacity dojde k navýšení hodin přímé péče a tím k uspokojení většího množství požadavků ze stran žadatelů a jejich blízkých.
Předpokládaný dopad	Služba umožní klientovi co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí a zajistí mu co nejvyšší možnou kvalitu života. Služba dále zprostředkuje kontakt se společenským prostředím a oddálí poskytování pobytových sociálních služeb.

Opatření 1.2.	**Navýšení kapacity osobní asistence**
Popis opatření	Osobní asistence je terénní služba poskytovaná dospělým osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku či zdravotního postižení a jejich situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba není časově ani prostorově omezena (domácnost klienta, školské zařízení, místo volnočasových aktivit, aj.). Hlavním cílem je podpora samostatnosti a soběstačnosti klienta v jeho přirozeném prostředí.
Předpokládaný dopad	Služba umožní klientovi co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí, zajistí mu co nejvyšší možnou kvalitu života a zprostředkuje kontakt se společenským prostředím. Oddálí se tak poskytování pobytových sociálních služeb. Současně dojde k uspokojení většího množství požadavků ze stran žadatelů a jejich blízkých.
Cíl 2	**Podpora ambulantních služeb**
Opatření 2.1.	**Vznik centra denních služeb**
Popis opatření	Centra denních služeb umožní seniorům se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení, kteří potřebují dohled, zajistit péči o svou osobu, podporu při udržení a rozvoji sociálních dovedností.
Předpokládaný dopad	Umožní klientovi co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí, být v kontaktu s přáteli a společenským prostředím. Pečujícím osobám umožní udržet si své zaměstnání.
Cíl 3	**Senior doprava**
Opatření 3.1.	**Vznik služby zajišťující dopravu klientů**
Popis opatření	Zřízením této služby je míněno vytvoření přepravy, která by umožnila klientům dopravit se na potřebná místa (např. k lékaři, na úřady, k přátelům, do knihovny, apod.). Služba by koexistovala vedle již existující služby veřejné (taxi, autobusy, MHD…), pružně by reagovala na potřeby klienta, byla by cenově dostupná a dopravila by je přímo na požadovaná místa určení v rámci města a městských částí Lezník, Modřec a Střítež. V případě zájmu by mohla být rozšířena i na další cílové skupiny osob (osoby se zdravotním postižením, osoby pečující o dítě např. do 4 let).
Předpokládaný dopad	Podpora samostatnosti, zprostředkování kontaktu s přáteli a společenským prostředím.
Cíl 4	**Podpora bydlení**
Opatření 4.1.	**Podpora výstavby nových či rekonstrukce stávajících bezbariérových či malometrážních bytů**
Popis opatření	V souvislosti s demografickým vývojem společnosti a narůstajícím počtem jednočlenných domácností se zvyšuje i požadavek na výstavby či rekonstrukce bezbariérových a malometrážních bytů.
Předpokládaný dopad	Vhodné bydlení umožní seniorům vést finančně dostupný a plnohodnotný život. Za pomocí terénních sociálních služeb se tak oddálí jejich přechod do pobytového zařízení.
Opatření 4.2.	**Podpora výstavby sociálních bytů**
Popis opatření	Bydlení patří k základním a nejvýznamnějším lidským potřebám. Dávám lidem pocit svobody, jistoty, bezpečí a seberealizace. Je místem odpočinku.
Předpokládaný dopad	Umožní nízkopříjmovým osobám v bytové nouzi získat nájemní smlouvu, vést kvalitní život a minimalizovat hrozbu vyčlenění ze společnosti.
Cíl 5	**Podpora pobytových služeb**
Opatření 5.1.	**Navýšení kapacity v domově pro seniory**

Popis opatření	Na území města Poličky se nachází domov pro seniory, který je kapacitně naplněn. S ohledem na již zmíněnou demografickou prognózu je nutné do budoucna zvážit navýšení kapacity pro tuto cílovou skupinu v daném zařízení.
Předpokládaný dopad	Zajištění 24. hodinové péče, prožití důstojného stáří.
Opatření 5.2.	**Navýšení kapacity v domově se zvláštním režimem**
Popis opatření	Stárnutím populace se zvyšuje věk dožití a současně s tím roste počet seniorů s demencí. Tato pobytová služba umožní klientům důstojně prožít aktivní stáří dle potřeb a projevů jejich nemoci (např. nemoci Alzheimerovy či demence jiného typu). Jde o klienty, kteří z výše uvedených důvodů nemohou být zabezpečeni svými rodinnými příslušníky, ani pečovatelskou či jinou službou sociální péče ve svém přirozeném prostředí.
Předpokládaný dopad	Důstojně prožité stáří, zajištění 24hodinové péče.
Opatření 5.3.	**Vznik pobytové služby či vyčlenění lůžek v domově pro seniory závislými na alkoholu, nebo s nízkými příjmy**
Popis opatření	V Poličce a okolních městech neexistuje pobytová služba, která by tolerovala seniory se závislostí na alkoholu a s nízkými příjmy. Jedná se o klienty, kteří převážnou část života pobývají na ubytovnách, jsou závislí na dávkách pomoci v hmotné nouzi a v důsledku dlouhodobého požívání alkoholu mají výrazně sníženou soběstačnost včetně silně narušených rodinných vazeb.
Předpokládaný dopad	Zajištění odpovídající celodenní péče, důstojný život.
Opatření 5.4.	**Navýšení kapacity odlehčovací služby**
Popis opatření	Odlehčovací služba je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. Cílem je poskytnout podporu, regeneraci sil osobě trvale pečující a tím maximálně prodloužit život potřebné osoby v domácím přirozeném prostředí. Cílem je navýšení kapacity služby tak, aby byla uspokojena poptávka pečujících osob.
Předpokládaný dopad	Klient déle setrvá ve svém přirozeném domácím prostředí, zajistí mu co nejvyšší kvalitu života. Pečující osoba získá možnost odpočinku a regeneraci sil.
Cíl 6	**Podpora dobrovolnictví**
Opatření 6.1.	**Vznik dobrovolnického centra**
Popis opatření	Vznik dobrovolnického centra sdružujícího organizace, které služby dobrovolníků využívají nebo dobrovolníky sami evidují, nabízejí a připravují pro výkon dobrovolnické činnosti.
Předpokládaný dopad	Koordinace a kooperace dobrovolníků a služeb, oslovování nových dobrovolníků napříč různými skupinami a jejich efektivní využití, metodická podpora.

OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

Návrh konkrétních cílů a opatření – osoby se zdravotním postižením

Cíl 1: Posílit dostupnost stávajících terénních sociálních služeb

1.1. Posílení kapacity pečovatelské služby
1.2. Posílení kapacity osobní asistence
1.3. Navýšení kapacity služby „Podpora samostatného bydlení“

Cíl 2: Podpora stávajících ambulantních služeb

2.1 Podpora služby denní stacionář
2.2. Podpora AC dílen
2.3. Podpora sociální rehabilitace – „Otevřené dveře“

Cíl 3: Podpora kapacity stávajících pobytových služeb

3.1. Navýšení kapacity domova pro osoby se zdravotním postižením
3.2. Navýšení kapacity chráněného bydlení
3.3. Posílení kapacity odlehčovací služby
3.4. Posílení kapacity domova se zvláštním režimem

Cíl 4: Podpora bydlení

4.1. Podpora výstavby nových či rekonstrukce stávajících bezbariérových, malometrážních bytů pro osoby se zdravotním postižením (mentální, smyslové, tělesné, duševní)
4.2. Podpora výstavby sociálních bytů

Cíl 5: Podpora integrace zdravotně postižených do pracovního procesu

Cíl 6: Podpora dobrovolnictví

6.1. Vznik dobrovolnického centra

OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM	
Cíl 1	**Posílit dostupnost stávajících terénních sociálních služeb**
Opatření 1.1.	**Posílení kapacity pečovatelské služby**
Popis opatření	Pečovatelská služba je poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. V Poličce je poskytována třemi poskytovateli, jako terénní i ambulantní, ve vymezeném čase v domácnostech a v zařízení služeb. Podporuje samostatný a nezávislý život osob v domácím prostředí. Pro rozšíření kapacity je nezbytné zvýšit počet pracovníků a s tím související rozšíření pracovního zázemí. Rozšířením kapacity dojde k navýšení hodin přímé péče a tím k uspokojení většího množství požadavků ze stran žadatelů a jejich blízkých.
Předpokládaný dopad	Služba umožní klientovi co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí a zajistí mu co nejvyšší možnou kvalitu života. Služba dále zprostředkuje kontakt se společenským prostředím a oddálí poskytování pobytových sociálních služeb.
Opatření 1.2.	**Posílení kapacity osobní asistence**
Popis opatření	Osobní asistence je terénní služba poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku či zdravotního postižení a jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba není časově ani prostorově omezena (domácnost klienta, školské zařízení, místo volnočasových aktivit…) Hlavním cílem je podpora samostatnosti a soběstačnosti klienta v jeho přirozeném prostředí.
Předpokládaný dopad	Služba umožní klientovi co nejdéle setrvat ve svém přirozeném domácím prostředí, zajistí mu co nejvyšší možnou kvalitu života a zprostředkuje kontakt se společenským prostředím. Oddálí se tak poskytování pobytových sociálních služeb. Současně dojde k uspokojení většího množství pohledávek ze stran žadatelů a jejich blízkých.
Opatření 1.3.	**Navýšení kapacity služby „Podpora samostatného bydlení“**
Popis opatření	Podpora samostatného bydlení je terénní služba poskytována osobám, které z důvodu svého zdravotní postižení či chronického onemocnění, včetně duševního potřebují pomoc jiné fyzické osoby. Služba výrazně přispívá k sociálnímu začlenění těchto osob. Jediným poskytovatelem této služby na území Poličky je Domov na zámku Bystré, jehož

	cílovou skupinou jsou osoby s mentálním postižením. Služba je v současné době cílená pouze na klienty domova na zámku. V souvislosti s transformací psychiatrické péče, jejímž cílem je odklon od institucionální péče k péči komunitní, nastává potřeba rozšíření této služby na území Poličky i pro tuto cílovou skupinu. Rozšířením kapacity dojde k uspokojení většího množství požadavků ze strany uživatelů dalších služeb, jako Otevřené dveře a AC dílen.
Předpokládaný dopad	Služba bude dostupná širší skupině osob se zdravotním postižením. Díky podpoře budou moci setrvat ve vlastním či nájemním bydlení a zvládat tak nároky samostatného bydlení.
Cíl 2	**Podpora stávajících ambulantních služeb**
Opatření 2.1.	**Podpora služby denní stacionář**
Popis opatření	Služba je určena osobám se středním a těžkým mentálním nebo kombinovaným postižením, kteří mají sníženou soběstačnost, a jejich situace vyžaduje pravidelnou pomoc druhé osoby.
Předpokládaný dopad	Umožní dosažení co nejvyšší míry soběstačnosti, samostatnosti a integrace do společnosti. Umožní jedinci setrvat ve svém přirozeném prostředí.
Opatření 2.2.	**Podpora AC dílen**
Popis opatření	AC dílny poskytují podporu osobám se sníženou soběstačností v rozvoji pracovních a sociálních dovedností.
Předpokládaný dopad	Osvojení a zdokonalení pracovních návyků a sociálních dovedností, jež jsou nezbytné pro uplatnění na chráněném nebo otevřeném trhu práce. Prevence sociálního vyloučení.
Opatření 2.3.	**Podpora sociální rehabilitace – „Otevřené dveře“**
Popis opatření	Služba je poskytována ambulantní a terénní formou osobám s duševním onemocněním. Je významnou službou, která usiluje o jejich začlenění do společnosti prostřednictvím podpory při vyřizování úředních záležitostí, vedení domácnosti, chování ve společenských situacích, využívání prostředků hromadné dopravy apod.
Předpokládaný dopad	Umožní osobě postupné začlenění do společnosti, vést plnohodnotný život. Směřuje k nezávislosti, k soběstačnosti a samostatnosti jedince.
Cíl 3	**Podpora stávajících pobytových služeb**
Opatření 3.1.	**Navýšení kapacita domova pro osoby se zdravotním postižením**
Popis opatření	Služba je poskytována osobám, jež mají sníženou soběstačnost z důvodu dlouhodobého či chronického zdravotního postižení. Jediným poskytovatelem této služby na území města Poličky je Domov na zámku Bystré. Služba je v současné době cílená pouze na klienty domova na zámku, osoby s mentálním postižením.
Předpokládaný dopad	Zkvalitnění života, rozvoj sociálních kompetencí a dovedností. Rozšířením kapacity bude služba dostupná i zájemcům z řad jiných poskytovatelů.
Opatření 3.2.	**Navýšení kapacity chráněného bydlení**
Popis opatření	Služba je určena osobám, které z důvodu svého zdravotního postižení potřebují větší míru podpory a pomoci. Zároveň jejich životní situace nemůže být řešena rodinou. Jediným poskytovatelem této služby na území Poličky je Domov na zámku Bystré. Služba je v současné době cílená pouze na klienty domova na zámku. V souvislosti s transformací psychiatrické péče, jejímž cílem je odklon od institucionální péče k péči komunitní nastává potřeba rozšíření této služby na území Poličky i na další skupiny osob se zdravotním postižením.

Předpokládaný dopad	Služba bude cílena nejen na skupinu osob s mentálním postižením, ale také například na osoby s duševním onemocněním či smyslovým postižení. Díky podpoře bude osoba moci setrvat ve vlastním či nájemním bydlení a zvládat tak nároky samostatného bydlení. Rozšířením kapacity bude služba dostupná také uživatelům jiných služeb, jako například Otevřené dveře a AC dílen.
Opatření 3.3.	**Posílení kapacity odlehčovací služby**
Popis opatření	Odlehčovací služba je poskytována osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, chronického onemocnění či zdravotního postižení. Cílem je poskytnout podporu, regeneraci sil osobě trvale pečující a tím maximálně prodloužit život potřebné osoby v domácím přirozeném prostředí. Cílem je navýšení kapacity služby tak, aby byla uspokojena poptávka po dané službě.
Předpokládaný dopad	Klient déle setrvá ve svém přirozeném domácím prostředí, zajistí mu co nejvyšší kvalitu života. Pečující osoba získá možnost odpočinku a regeneraci sil.
Opatření 3.4.	**Posílení kapacity domova se zvláštním režimem**
Popis opatření	Tato pobytová služba umožní klientům důstojně prožít svůj život dle potřeb a projevů své nemoci. Jde o klienty, kteří z výše uvedených důvodů nemohou být zabezpečeni svými rodinnými příslušníky, ani pečovatelskou či jinou službou sociální péče ve svém přirozeném prostředí.
Předpokládaný dopad	Zajištění 24 hod. odpovídající péče.
Cíl 4	**Podpora bydlení**
Opatření 4.1.	**Podpora výstavby nových či rekonstrukce stávajících bezbariérových či malometrážních bytů pro osoby se zdravotním postižením (mentální, smyslové, tělesné, duševní)**
Popis opatření	V souvislosti s demografickým vývojem společnosti, deinstitucionalizací sociálních služeb a transformací psychiatrické péče se zvyšuje poptávka po malometrážních, bezbariérových bytech.
Předpokládaný dopad	Osoby se zdravotním postižením jsou schopny osvojit si nároky samostatného bydlení a života v přirozeném prostředí. Začlenění do společnosti.
Opatření 4.2.	**Podpora výstavby sociálních bytů**
Popis opatření	Bydlení patří k základním a nejvýznamnějším lidským potřebám. Dávám lidem pocit svobody, jistoty, bezpečí a seberealizace. Je místem odpočinku.
Předpokládaný dopad	Umožní nízkopříjmovým osobám v bytové nouzi získat nájemní smlouvu, vést kvalitní život a minimalizovat hrozbu vyčlenění ze společnosti.
Cíl 5	**Podpora integrace zdravotně postižených do pracovního procesu**
Popis opatření	Zaměstnání patří k jednomu ze základních prostředků integrace. Díky zaměstnání si každý uspokojuje své základní životní potřeby, postavení ve společnosti a kontakty. Formou osvěty informovat zaměstnavatele o pravidlech, dotacích a dalších výhodách při zaměstnání osoby se zdravotním postižením.
Předpokládaný dopad	Zaměstnání pomáhá získat pocit sebeuplatnění a společenské potřebnosti. Napomáhá sociálnímu začlenění.
Cíl 6	**Podpora dobrovolnictví**
Opatření 6.1.	**Vznik dobrovolnického centra**

Popis opatření	Vznik dobrovolnického centra sdružujícího organizace, které služby dobrovolníků využívají nebo dobrovolníky sami evidují, nabízejí a připravují pro výkon dobrovolnické činnosti.
Předpokládaný dopad	Koordinace a kooperace dobrovolníků a služeb, oslovování nových dobrovolníků napříč různými skupinami a jejich efektivní využití, metodická podpora.

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Seznam členů pracovní skupiny

Jméno a příjmení	Organizace	Kontakt
Za zadavatele:		
Marie Staňková	Městský úřad Polička	stankova@policka.org
Jitka Uhlířová, DiS.	Městský úřad Polička	uhlirova@policka.org
Za poskytovatele:		
Mgr. Martin Dvořák	Oblastní charita Polička	reditel@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Flídrová Jana	Oblastní charita Polička	jana.flidrova@pol.hk.caritas.cz
Bc. Stanislav Větrovský	Oblastní charita Polička	stanislav.vetrovsky@pol.hk.caritas.cz
Mgr. Ferdinand Raditsch	Květná Zahrada z.ú.	kvetnazahrada@seznam.cz
Aleš Horníček	Městská policie Polička	MPolicie@policka.org
Bc. Tomáš Janků	Laxus z.ú. Pardubice	teren.pardubice@laxus.cz

Popis cílové skupiny pro potřeby KPSS

Skupina osob ohrožených sociálním vyloučením představuje velmi rozsáhlou a heterogenní skupinu. Tyto osoby jsou v nepříznivé sociální situaci, čímž se dle § 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách rozumí: oslabení nebo ztráta schopnosti z důvodu věku, nepříznivého zdravotního stavu, pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí, ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby, neschopnost z jiných závažných důvodů řešit vzniklou situaci tak, aby toto řešení podporovalo sociální začlenění a ochranu před sociálním vyloučením.
Obecně lze sociální vyloučení definovat jako proces, kterým jsou jednotlivci i celé skupiny osob zbavováni přístupu ke zdrojům nezbytným pro zapojení se do sociálních, ekonomických a politických aktivit společnosti jako celku.
Na vzniku procesu sociálního vyloučení se podílejí zejména sociální jevy, jako je chudoba, nízké vzdělání a kvalifikace, dlouhodobá nezaměstnanost, špatný zdravotní stav, různé formy diskriminace apod.

Jedná se o poměrně širokou, vnitřně strukturovanou skupinu osob, do které zahrnujeme:
• osoby ohrožené sociálním vyloučením
• osoby bez přístřeší a osoby žijící nedůstojným způsobem života
• osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody
• osoby ohrožené závislostí na alkoholu, návykových látkách a hráčských aktivitách
• oběti (domácího) násilí a oběti trestné činnosti
• osoby v krizi a/nebo v tíživé životní situaci
• osoby opouštějící zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy po dosažení zletilosti
• etnické menšiny, osoby trpící duševním onemocněním

Ačkoliv je tato skupina velmi rozmanitá, lze najít společné charakteristické rysy, které se objevují u všech výše uvedených skupin osob. Jedná se zejména o neschopnost uplatnit se bez pomoci na trhu práce, hájit svá práva a zájmy, orientovat se v běžných, každodenních situacích, řešit svou nepříznivou situaci bez podpory, využít dostupné formy pomoci a mnohdy ani zajistit své základní životní potřeby. U těchto osob se také často pozoruje, že bez dostatečné následné podpory se po zlepšení své sociální situace vracejí opět ke svému původnímu způsobu života, což vede opakovaně ke konfliktu se společností. Z definice této cílové skupiny jasně vyplývají její potřeby a v souvislosti s tím i potřeba existence níže uvedených služeb a také jejich dalšího rozvoje.

Společným znakem těchto skupin je kumulace sociálních problémů (nízké vzdělání, dlouhodobá nebo opakující se nezaměstnanost, závislost na alkoholu a omamných látkách) a nedostatků zahrnující taktéž narušené či chybějící rodinné vazby. Tito lidé postupně ztrácejí kontakt jak v okruhu rodiny příbuzných a přátel, tak v okruhu zaměstnání a veřejných institucí, jehož konečným důsledkem může být sociální vyloučení jedince z majoritní společnosti.

Jedinci nebo také celé skupiny jsou vytěsňovány na okraj společnosti. Těmto jedincům či skupinám je zamezen nebo omezen přístup ke zdrojům, které jsou běžně dostupné ostatním občanům. Sociální vyloučení je tedy chápáno jako nerovnost v participaci společnosti, jako nerovný přístup k pěti základním potřebám společnosti: k zaměstnání, zdravotní péči, vzdělání, bydlení a sociální ochraně. Důsledkem může být chudoba, závislost, kriminalita, prostituce, život v prostorově vyloučených lokalitách, špatný zdravotní stav v důsledku nedostupné zdravotní péči, rozpad rodin či ztráta sebeúcty.

Nezaměstnanost

Nezaměstnanost na území celé České republiky za poslední roky výrazně klesla. Dle sdělení ÚP ČR byl ke dni 30. 10. 2020 počet nezaměstnaných pro obec s rozšířenou působností Polička 258 osob. Z toho bylo 131 žen, 63 osob se zdravotním postižením a 18 absolventů a mladistvých. Procentuálně činil podíl nezaměstnaných obyvatel 1,9 % z celkového počtu obyvatel, z toho žen je též 1,9 % nezaměstnaných. Věková struktura uchazečů o zaměstnání je poměrně vyvážená, o něco vyšší je u kategorie 55 – 59 let. Je otázkou, jak se bude nezaměstnanost dále vyvíjet v souvislosti s ekonomickou krizí, která nastává v důsledku coronavirové pandemie.

Aktivní politika zaměstnanosti:

Jedním ze základních cílů hospodářské a sociální politiky státu je dosažení plné, produktivní a svobodně zvolené zaměstnanosti. Právo na zaměstnání bez ohledu na rasu, barvu pleti, pohlaví, jazyk, náboženství, politické nebo jiné smýšlení, členství v politických stranách nebo příslušnost k politickým hnutím, národnost, etnický nebo sociální původ, majetek, zdravotní stav nebo věk, je jedním ze základních práv občana.

Státní správu v oblasti státní politiky zaměstnanosti v České republice vykonávají Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) a Úřad práce ČR. Každoročně na svých stránkách zveřejňují tyto instituce strategii realizace konkrétních pravidel pro využívání aktivní politiky zaměstnanosti a dané podmínky.

zdroj: https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhm/apz

Veřejně prospěšné práce

Zaměstnávání osob v rámci výkonu veřejně prospěšných prací je jedním z nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti.

Město Polička zahájilo již v roce 2012 zaměstnávání osob v rámci výkonu VPP. Veřejně prospěšnými pracemi se rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejného prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo státních i jiných obecně prospěšných institucí. Úřad práce ČR poskytuje zaměstnavateli na tuto činnost příspěvek. Touto cestou se město snaží pomoci dlouhodobě nezaměstnaným osobám zařadit se opět do pracovního procesu a chce touto cestou pokračovat i do budoucna, pokud budou podmínky aktivní politiky zaměstnanosti akceptovatelné. Do zaměstnávání osob v rámci výkonu VPP se samostatnou žádostí o příspěvek zapojily i některé příspěvkové organizace města Poličky.

Níže uvedená tabulka ukazuje počet uzavřených pracovních poměrů s osobami zaměstnanými v rámci výkonu VPP v období 2016–2020. Smlouva o uzavřeném pracovním poměru je vždy na dobu určitou a délka pracovního různá (od 1-12 měsíců).

Rok	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Počet uzavřených pracovních poměrů:					
muži	17	12	11	8	5
ženy	7	4	4	3	2

Ve výše uvedeném období r. 2016–2020 činil počet uzavřených pracovních poměrů 73.

Přehled poskytovatelů sociálních služeb v Poličce a jejím blízkém okolí

Přestože skupina osob ohrožená sociálním vyloučením je velmi heterogenní skupinou, v oblasti sociální pomoci je v Poličce a jejím blízkém okolí pouze několik organizací orientovaných na tuto cílovou skupinu.

Městský úřad Polička, Odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Adresa: Palackého nám. 160, 572 01 Polička (pracoviště: Nádražní 304, 572 01 Polička)
Způsob financování: výkon státní správy
Poskytované služby: komplexní sociálně právní poradenství, zprostředkování ubytování, postpenitenciární péče o osoby propuštěné z výkonu trestu odnětí svobody, školského zařízení pro výkon ústavní či ochranné výchovy
Cílová skupina: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Oblastní charita Polička – Nízkoprahové denní centrum

Adresa: Střítežská 399, Polička
Typ služby: ambulantní, otevřeno v pracovní dny od 8.00 do 13.00
Poskytované služby: zázemí pro provádění osobní hygieny, výměnu oblečení a prádla ošacení z humanitního šatníku, možnost odpočinku a jídla, vyprání šatstva, konzultace problémů uživatele, poradenství, pomoc při zprostředkování ubytování v azylových domech či ubytovnách.
Poslání: poskytnout okamžitou a účinnou pomoc, primární péči osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Stabilizace a orientace uživatele.
Cílová skupina: Lidé bez přístřeší nebo lidé žijící v obtížných bytových a sociálních podmínkách, které ohrožují jejich zdraví a sociální stabilitu.

Oblastní charita Polička – Občanská poradna

Adresa: Vrchlického 185, Polička
Cílové skupiny: senioři, osoby se zdravotním postižením, osoby v krizi, rodiny s dítětem/dětmi, osoby bez přístřeší, etnické menšiny, oběti domácího násilí; služba je určena pro uživatele od 16 let.
Způsob poskytování: ambulantní
Činnosti: poskytování informací, rad a pomoci cílovým uživatelským skupinám
Občanská poradna poskytuje poradenství v těchto oblastech:

- zaměstnání a pracovních vztahů,

- rodinných a mezilidských vztahů,
- bydlení,
- majetkoprávních vztahů,
- dluhové problematiky a exekucí,
- ochrany spotřebitele,
- sociálního zabezpečení,
- právní ochrany občana,
- trestního práva,
- v dalších oblastech dle potřeby uživatelů.

Květná zahrada z.ú.

Adresa: Květná 40, 572 01 Polička
Poskytované služby: Dům na půl cesty
Cílová skupina: osoby 18-29 let opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, bez přístřeší, sociálně vyloučení, ohrožené děti
Základní činnosti poskytované sociální služby: ubytování v prostředí, které má znaky bydlení v domácnosti, po dobu nepřevyšující 1,5 roku. Ubytování lze poskytnout i na delší dobu, pokud o to uživatel požádá a má specifické potřeby. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Sociálně terapeutické činnosti. Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Laxus z.ú., centrum terénních programů Pardubického kraje

Adresa: Jana Palacha 324/1, 530 02 Pardubice
Typ služby: terénní
Cílová skupina: uživatelé drog, osoby blízké uživatelům drog
Poskytované služby: kontaktní práce, výměnný injekční program, testy na infekční choroby (hepatitida C,HIV, syfilis), zdravotní ošetření a první pomoc, pomoc při uplatňování práv a při obstarávání osobních záležitostí, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, základní sociální poradenství, informační servis v otázkách méně rizikového užívání, zdravotní a sociálně právní oblasti, pomoc v krizi, sběr a bezpečná likvidace pohozených injekčních stříkaček, vzdělávání profesionálů zapojených v síti v problematice drog a závislostí.

Analýza služeb orientovaných na osoby ohrožené sociálním vyloučením

Městský úřad Polička, odbor sociálních věcí a zdravotnictví

Sociální pomoc a péče o skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením je v rámci městského úřadu realizována sociálními pracovníky a sociálním kurátorem. Cílem sociální práce v obcích je podávat základní a odborné poradenství, vykonávat sociální šetření, individuální plánování s klientem a především depistáž jako základní nástroj sociální práce pro vědomé, cílené a včasné vyhledávání jedinců či skupin ohrožených sociálním vyloučením nebo jinou sociální událostí v jejich sociálním prostředí. Nezbytnou součástí náplně sociálního pracovníka a kurátora je spolupráce s Úřadem práce ČR a dalšími institucemi. Sociální pracovník se podílí i na komunitním plánování, které tvoří podklad pro realizaci sociální práce v obci skrze „síťování“. V nově nastalé coronavirové pandemii sociální pracovník ve spolupráci s městem zajišťuje ubytování a izolaci osoby nakažené infekcí, která je bez přístřeší.

Sociální kurátor je osobám propuštěným z výkonu trestu a osobám ohroženým sociálním vyloučením nápomocen při zajištění osobních dokladů, uplatnění nároku na dávky mimořádné okamžité pomoci a dávek pomoci v hmotné nouzi, zajištění ubytování, zdravotní péče a pomoc poskytuje i v dalších obtížných sociálních situacích. Cílem je pomoci zajistit těmto osobám základní životní podmínky a umožnit jim opětovné zapojení do společnosti. Těmto osobám je možné poskytnout potravinovou pomoc.
Protidrogový koordinátor ve spolupráci s LAXUS z.ú. (nezisková organizace poskytující od roku 2007 služby uživatelům drog v Pardubickém kraji) monitoruje a poskytuje sociální pomoc uživatelům drog.
Romský poradce se zaměřuje na místní romskou komunitu, poskytuje sociální poradenství a napomáhá při řešení konfliktů. Klíčovými problémy jsou nízká vzdělanostní úroveň, velká nezaměstnanost a v některých případech nechuť zlepšit svoji životní situaci. Vzhledem k tomu, že se v Poličce a jejím okolí nenachází sociálně vyloučená lokalita, jsou problémy v soužití majoritní skupiny s místní romskou komunitou minimální.
Potravinová pomoc – od roku 2016 využívá odbor sociálních věcí a zdravotnictví potravinovou banku. Naším hlavním partnerem při provozování banky je Oblastní charita Chotovice, která je zapojena do programu FEAD na pomoc nemajetným. Potravinová a materiální pomoc nejchudším osobám je operační program MPSV financovaný z Fondu evropské pomoci nejchudším osobám (FEAD).
Její činnost je zaměřena na přímou a okamžitou materiální pomoc všem osobám ohroženým sociálním vyloučením nebo pomáhá touto formou těmto osobám při sociálním začleňování. Spektrum cílových osob je velice široké a rozmanité. Lze jmenovat rodiny s dětmi, osoby v bytové a finanční nouzi, osoby bez zaměstnání a nemocné, postižení všeho druhu, osoby bez domova apod. Specifickou spolupráci máme s dětským domovem, kdy z potravinové banky poskytujeme základní vybavení pro mladé lidí, kteří ho opouštějí a pokouší se postavit na vlastní nohy. Banka nabízí kromě potravin i hygienické prostředky, základní vybavení domácnosti, textilní vybavení, pro rodiny s dětmi jsou k dispozici i školní potřeby. Pomoc banky využije měsíčně 10 – 20 osob.

Oblastní charita Polička

Oblastní charita Polička poskytuje cílové skupině osob ohrožených sociálním vyloučením dva typy služeb, Občanskou poradnu a Nízkoprahové denní centrum.
Nízkoprahové denní centrum poskytuje okamžitou pomoc osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Posláním Nízkoprahového centra OCH Polička je poskytnout okamžitou a účinnou pomoc, primární péči osobám bez přístřeší a v akutní psychosociální krizi. Stabilizace a orientace uživatele. Dle možností nabízí ošacení z humanitního šatníku, výměnu oblečení a prádla, možnost odpočinku, provedení osobní hygieny a poskytnutí polévky, kávy. Nově je nabízeno praní prádla.
Cílem služby je motivace osob k aktivnímu řešení vlastní situace a k převzetí odpovědnosti za svůj život. Služba přispívá ke snížení akutních zdravotních, hygienických a bezpečnostních rizik osob dlouhodobě či přechodně vyloučených z přirozeného a běžného způsobu života. Pomáhá lidem orientovat se v jejich právech a povinnostech, podporuje pravidelné využívání sociálního zařízení u těch uživatelů, kteří nemají jiné možnosti řešení své situace. V souvislosti s pandemií covid – 19 je prováděno měření teploty klientům. V roce 2019 bylo v Nízkoprahovém denním centru zaznamenáno 258 kontaktů.
Občanská poradna poskytuje rady, informace a pomoc všem lidem, kteří jsou v nepříznivé sociální situaci, nebo jim taková situace hrozí, neznají svá práva a povinnosti, nebo nejsou schopni vyjádřit své potřeby a hájit své oprávněné zájmy. V případě zájmu je průvodcem při řešení problémů a zprostředkovává kontakty s dalšími odborníky.
Posláním Občanské poradny je naučit občany, samostatnosti, odpovědnosti, orientovat je a pomoci jim v situacích, které vnímají jako obtížné a bez cizí pomoci neřešitelné.
Poradna je členem Asociace občanských poraden v ČR (AOP), svou činností působí i na zlepšení chodu veřejné správy a samosprávy ve prospěch občanů.

Poradna působí v Poličce a na kontaktních místech v Litomyšli a Bystrém. Služby jsou pro občany poskytovány zdarma.
V roce 2018 se v poradně uskutečnilo 433 konzultací, v roce 2019 se uskutečnilo 473 konzultací s uživateli.

Květná Zahrada z.ú.

Květná Zahrada, z.ú. je organizací založenou v roce 2005, zaměřenou na efektivní pomoc a podporu ohrožených a rizikových dětí a jejich rodin a mladých lidí, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory.
Cílová skupina: osoby 18-29 let opouštějící zařízení ústavní nebo ochranné výchovy, bez přístřeší, sociálně vyloučení, ohrožené děti
Poslání: Květná zahrada, z.ú. se sídlem v obci Květná č. 40, zřídila Dům na půl cesty Květná, jako sociální službu „domy na půl cesty“ podle zákona o sociálních službách. Funguje nepřetržitě po celý rok. Posláním Domu na půl cesty Květná je pomoc mladým lidem, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby, nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší, potřebné pomoci a podpory. Tato sociální služba pomáhá těmto mladým lidem naučit se žít samostatně, najít si postupně bydlení, práci, navázat osobní a sociální vztahy a vazby a stát se součástí přirozeného místního společenství.
Květná zahrada, z.ú. spolupracuje s Odborem sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Polička.
Cílem tohoto zařízení je osamostatnění se, vstup do normálního života mimo DPC, získání nových schopností a dovedností pro samostatný život, pracovní návyky, vzdělání, schopnost orientovat se v problematice jednání s úřady a institucemi.
Okruh osob, kterým je služba poskytována: zpravidla lidem do 26 let, kteří po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, vrací se z jiných zařízení pro děti a mládež, z výkonu trestu odnětí svobody, ochranné léčby nebo jsou v obtížné životní situaci – bez přístřeší.
Základní činnosti poskytované sociální služby: Ubytování v prostředí, které má znaky bydlení v domácnosti, po dobu nepřevyšující 1,5 roku. Ubytování lze poskytnout i na delší dobu, pokud o to uživatel požádá a má specifické potřeby. Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím. Sociálně terapeutické činnosti. Pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.
Programy na podporu zaměstnanosti: Květná Zahrada, z.ú. realizuje od roku 2006 programy na podporu zaměstnávání osob se stiženým přístupem na trh práce, respektive osob dlouhodobě nezaměstnaných. Cílovými skupinami jsou osoby se základním vzděláním, osoby s kumulací handicapů (např. zdravotní stav, věk, nízké vzdělání, apod.), dále mladí lidé do 30 let s nízkou kvalifikací, rodiče po návratu z rodičovské dovolené, apod. Většina osob z uvedených cílových skupin spadá současně do kategorie osob ohrožených sociálním vyloučením.

LAXUS z.ú. Centrum terénních programů Pardubického kraje

Centrum terénních programů Laxus z.ú. poskytuje sociální a adiktologické služby uživatelům drog v jejich přirozeném prostředí na území Pardubického kraje za účelem minimalizace rizik spojených s užíváním drog a ochrany veřejného zdraví.
Laxus z.ú. prostřednictvím terénních sociálních pracovníků uskutečňuje v průběhu roku pravidelné výjezdy do Poličky, během nichž se věnují monitorování drogové scény, oslovování potenciálních klientů a propagaci služeb, sběru odhozeného injekčního materiálu a monitorování rizikových lokalit. Snaží se

motivovat klienty a zprostředkovat detoxifikaci a léčbu. Pracovníci dojíždějí do Poličky každý týden. Zaměřují se jak na péči o stávající klienty, tak na monitorování drogové scény a navázání se na nové klienty. Navštěvují vybrané bary, restaurace, dodávají tam informační a propagační materiály. Personál je proškolován v bezpečném sběru stříkaček.
Terénní pracovníci centra aktivně vyhledávají uživatele drog a spolupracují s nimi na stabilizaci jejich sociální situace a zdravotního stavu. Klienty podporují ve změně životního stylu. Tým je složen z pracovníků, kteří mají odpovídající vzdělání sociálního či zdravotního zaměření.
Základem **poskytovaných služeb** je kontaktní práce. Dále je poskytováno sociální poradenství, výměnný injekční program, testy na infekční choroby, informační servis ohledně užívání méně rizikových návykových látek, možnost využití telefonu, krizová intervence a první pomoc. Nabízejí též vzdělávací a osvětovou činnost zaměřenou na pracovníky navazujících služeb (např. sběr nebezpečného materiálu).
V době covidové pandemie se zaměřují i na screening v podobě dotazování na příznaky covid-19 a měření teploty slouží jako doplňková metoda. Pokud by klient vykazoval známky onemocnění odkazujeme na praktické lékaře a doporučujeme žádost o PCR test.

SWOT analýza

Silné stránky *(Strenghts)*	**Slabé stránky *(Weakness)***

• existence komunitního plánu soc. služeb • dostupné odborné soc. poradenství • možnost veřejně prospěšných prací • spolupráce neziskových organizací v regionu • existence nízkoprahového denního centra a šatníku • existence občanské poradny • terénní program pro uživatele drog • ubytovna pro muže • dům na půli cesty • pomoc potravinové banky • nové sociální byty • informovanost ohledně zadlužování • Koncepce dostupného bydlení města Poličky	• nedostatek nájemních bytů obce • chybějící ubytování pro ženy • ubytovna pro muže fungující bez sociální služby • nedostupné soukromé bydlení (drahé byty i podnájmy) • chybějící noclehárna • nedostatek sociálních bytů pro jednotlivce • snadná dostupnost rychlých půjček • nízká finanční gramotnost a naivita, další nástrahy pro nízkopříjmové obyvatele • chybějící pomoc psychologa, psychoterapeuta, adiktologa • přetíženost psychiatrických ambulancí • neochota obcí z regionu podílet se na řešení sociální situace jejich občanů • práce s osobami závislými na návykových látkách • chybějící krizový byt • chybějící sociální služba pro osoby závislé s nízkým příjmem a zdr. problémy
Příležitosti *(Opportunities)*	**Hrozby *(Threats)***

• zpracování kvalitních projektů • využití financování služeb z fondu EU • spolupráce s neziskovými organizacemi • spolupráce s ÚP, rekvalifikace osob dlouhodobě nezaměstnaných a jejich zaměstnávání na VPP • zajistit pomoc psychoterapeuta • výkup vhodných objektů městem Polička pro sociální bydlení • navázat spolupráci s okolními obcemi • výstavba nájemních bytů • zajistit ubytování pro ženy • noclehárna • krizový byt • využít závěry a doporučení Koncepce dostupného bydlení města Poličky	• zvyšování inflace a chudoby • důsledky covidové pandemie • růst nezaměstnanosti v důsledku covidové pandemie • apatie, rezignace ze strany ohrožených osob • existence lehce dostupných finančních služeb – rychlé půjčky • existence diskriminace z důvodu věku, pohlaví, příslušnosti k etnické skupině • exekuční zatížení příjmu, bez vyhlídek na splacení, nárůst dluhů o vysoké poplatky a úroky • místa blížící se vyloučené lokalitě • osoby bez přístřeší – vznik squatů • staré zdravotně postižené osoby bez příjmu a bez péče • ohrožení veřejnosti ze strany osob bez přístřeší z důvodu přenosu infekčních chorob (nedostatečná hygiena…) dopady pandemie • drogově závislí • chování osob bez přístřeší může vést k patologickému a kriminálnímu chování

Zhodnocení

Pracovní skupina na základě zpracované SWOT analýzy pokládá rozmanitost a kapacitu sociálních služeb pro cílovou skupinu osob ohrožených sociálním vyloučením v poličském regionu nadále v určitých oblastech za nedostačující.

Předpokladem zdravého a civilizovaného vývoje každé společnosti je uspokojení základních životních potřeb (potřeby bydlení, stravy, ošacení, zdravotní péče) všech členů společnosti, tedy i těch nejslabších. Uspokojení základních potřeb osob bez přístřeší (stravy, ošacení) je v poličském regionu částečně zajištěno službami nově vzniklého nízkoprahového denního centra, jejichž poskytovatelem je Oblastní charita Polička. Služby nízkoprahového denního centra jsou poskytovány jednorázově, jedná se o jedno teplé jídlo denně, možnost osobní hygieny, výměna ošacení, praní prádla. Řešení nepříznivé situace osob není jen v zajištění stravy a hygieny, ale především v podpoře jejich snah o sociální reintegraci, ubytování, rekvalifikaci a o stálé zaměstnání.

Některé z těchto osob nemají zájem o pomoc a chtějí tak žít, nemají motivaci pro boj se závislostí na alkoholu a omamných látkách, které jsou příčinou jejich neutěšené situace. Tuto situaci neumí sami zvládnout a v těchto případech by byla vhodná pomoc psychologa či psychoterapeuta.

Pomoc osobám bez přístřeší poskytují zejména nestátní organizace jako Naděje, Armáda spásy, Charita. Nejbližší zařízení těchto poskytovatelů jsou v Pardubicích, Brně, Šumperku. Nedávno byla ve Svitavách

otevřena městem Svitavy noclehárna a azylový dům pro muže Šance. Problematika ubytování osob bez přístřeší je v poličském regionu nejčastěji řešena následovně:

Muži jsou od června 2016 ubytováni na ubytovně města Poličky, ul. Střítežská 399, kterou si město pronajalo od soukromého majitele. Dle provozního řádu je počet lůžek 15 a jsou zde ubytováni pouze muži. Úklid společných prostor zajišťuje úklidová firma.
Ubytovna nefunguje v režimu sociálních služeb. Správce ubytovny je zaměstnán na poloviční úvazek, s klienty pracuje sociální kurátor pro dospělé, který na ubytovnu pravidelně dochází. Cena ubytování je měsíčně v současné době 3 800,-Kč za jednolůžkový pokoj, 2 780 Kč za dvoulůžkový pokoj. Aktuálně z počtu 12 ubytovaných osob je 7 poličských občanů. Dalších 5 ubytovaných je z okolních obcí, které již byly v minulých letech osloveny s prosbou o pomoc s financováním ubytovny, ale odezva nepřišla. Provoz ubytovny není možno pokrýt z příjmů od klientů.

Ženy a rodiny s dětmi: na počátku roku 2020 byl ukončen provoz ubytovny Ligamen a.s., kterou vlastnil soukromý provozovatel. S ukončením provozu této ubytovny se nám podařilo jednotlivé ženy ubytovat. V současné době není v Poličce a okolí ubytovna pro ženy a rodiny s dětmi.

V případě akutní potřeby zajistit ubytování především matkám s dětmi jsou osloveny Azylový dům pro matky s dětmi (Oblastní spolek ČČK Svitavy) ve Svitavách a Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi v Koclířově nebo jiné AD v rámci Pardubického kraje. Kapacita těchto azylových domů je také omezena a velmi často naplněna. Nejbližší noclehárna pro ženy je v Pardubicích a Chrudimi a Šance ve Svitavách.

Bytová problematika
Bydlení znamená mít střechu nad hlavou a je jednou ze základních lidských potřeb, která jedinci garantuje pocit jistoty a bezpečí. Přispívá k uspokojení dalších potřeb člověka – zdraví, vzdělání, práce, rodina. Bydlení je sociální právo, ale právo na bydlení není nárokové.
Agentura pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR zpracovala v roce 2018 Koncepci dostupného bydlení města Poličky, kde byly dopodrobna zmapovány možnosti a potřeby města v oblasti bydlení. Z tohoto materiálu vychází další postup města v této oblasti.
Podařila se realizace „Projektu realizace stavebních úprav stávajícího domu v Poličce, ulice 9. května 491“. Cílem projektu bylo vytvoření dostupného nájemního sociálního bydlení, které by umožnilo vyloučeným osobám a osobám ohroženým sociálním vyloučením vstup do nájemního bydlení. V březnu 2019 se do domu stěhovali první noví nájemníci. V domě je šest bytů o velikosti 2+kk.
V roce 2016 byla zahájena 1. etapa výstavby bytových domů v lokalitě Bezručova - Polička. Jedná se o 48 bytů, z toho bylo 26 bytů určeno k prodeji a 22 bytů k nájemnímu bydlení. První nájemníci se do těchto domů stěhovali v srpnu 2019.
K dalšímu navýšení bytového fondu města Polička o šest sociálních bytů dojde v roce 2021, kdy by měla být dokončena realizace dalšího projektu na vytvoření nájemního sociálního bydlení. Tímto bude zajištěno dlouhodobé bydlení pro osoby, které nemohou za tržních podmínek získat přiměřené, kvalitativně standardní a prostorově nevyloučené bydlení. Bude zajištěno prostředí, v němž bude nájemníkům poskytována možná doprovodná intenzivní sociální práce (buď formou sociálně aktivizační služby či terénní sociální práce) za účelem sanování potřeb rodiny a udržení si standardního bytu.
V roce 2021 proběhne architektonická soutěž na přestavbu budovy stávajícího Dětského domova v Poličce na bytový dům.
Město Polička zvažuje rozšíření výstavby v lokalitě Hegerova, proto bylo doporučeno radě města, aby byly vypracovány 2 varianty územní studie lokality Hegerova, jedna pouze s bytovými domy, druhá i s možností výstavby rodinných domů.

I nadále za další závažný problém, který se dotýká téměř všech členů cílové skupiny, lze považovat narůstající zadluženost osob v důsledku využití snadno a rychle dostupných půjček. Lidé přistupují k tomuto způsobu řešení své obtížné životní situace velmi často, aniž by si uvědomovali jeho rizika a prostudovali podmínky úvěrových smluv. Půjčky následně nejsou schopni splácet, dluhy narůstají a osoby se ocitají v dluhové pasti, která ve většině případů končí vystěhováním z bytu. Existují celé rodiny, které postrádají základní finanční gramotnost, nejsou schopny pochopit principy fungování úvěrových společností, oddlužovacích společností, lichvářských sankcí i postupy exekutorů. V důsledku exekucí často vstupují do šedé ekonomiky, kde dochází k jejich dalšímu zneužívání. Sociální pracovníci Městského úřadu Polička poskytují základní poradenství ve věci dluhové problematiky, následně odkazují klienty s tímto problémem na Občanskou poradnu Oblastní charity Polička.

Návrh konkrétních cílů a opatření

Pracovní skupina navrhla tyto cíle a opatření, jež vycházejí z konkrétních potřeb uživatelů této cílové skupiny na území Poličska.

Struktura jednotlivých cílů komunitního plánu skupiny osob ohrožené sociálním vyloučením:

Cíl 1: **Podpora bydlení**

1.1 Vznik noclehárny, azylového zařízení pro muže, ubytování pro ženy s návaznou sociální prací

1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních bytů, propustné bydlení

Cíl 2: **Zajistit informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti**

2.1 Trvalá snaha zajistit informovanost občanů o možných rizicích a následcích snadno dostupných půjček prostřednictvím informačních letáků, rozšíření služeb občanské poradny Oblastní charity Polička

Cíl 3: **Zachování terénní práce LAXUS z.ú. s uživateli drog**

Cíl 4: **Zajistit pomoc psychologa, psychoterapeuta**

OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM	
Cíl:	**Opatření**
1. Podpora bydlení	1.1 Vznik noclehárny, ubytování pro ženy bez přístřeší, azylového zařízení pro muže s návaznou sociální prací, a návazného možného přidělení sociálního bytu - tzv. propustné bydlení. 1.1 Podpora výstavby nových sociálních bytů, motivace klientů na ubytovnách k získání těchto bytů za daných podmínek (prostupné bydlení). Následná a průběžná sociální práce s těmito osobami, jejich postupný přechod do běžného nájemního bydlení. 1.1 Dostupné nájemní bydlení
	Popis: Cílem je nabídnout lidem bez domova intenzivnější podporu při návratu do běžného života.
	Předpokládané dopady: Vytvoření možnosti propustného ubytování pro muže a ženy umožní uspokojení základních potřeb v důstojném prostředí, obnovu, popř. vytvoření společenských návyků. Přispění ke snížení počtu osob bez přístřeší a k jejich zapojení se do běžného života.

	1.2 Rozšíření stávající kapacity sociálních a nájemních bytů.
2. Zajistit informovanost občanů v krizi a v dluhové pasti	2.1 Podpora a spolupráce organizací, které zajišťují pomoc občanům v krizi a dluhové pasti.
	Popis: Řada občanů se v důsledku ekonomických změn ocitá v obtížné životní situaci, zvláště občané žijící na hranici existenčního minima, nezaměstnaní a osamělí rodiče. Svoji situaci se velmi často snaží vyřešit využitím rychlých, snadno dostupných půjček, aniž by si uvědomovali rizika. Úvěrové smlouvy jsou často záměrně složité až manipulativní. I při případném pokusu o prostudování jejich obsahu jim lidé často nerozumí nebo si je ani podrobně neprostudují, často bývá zneužita jejich neznalost a neinformovanost, nižší intelekt, ale především jejich obtížná životní situace. Získané půjčky následně velmi obtížně splácejí a dluhy narůstají do vysokých částek. Tato situace může vyústit až k exekuci a následnému vystěhování z bytu. Hledat řešení pro osoby v dluhové pasti s pomocí občanské poradny.
	Předpokládané dopady: Větší rozhled občanů o rizicích a následcích při využití snadno dostupných půjček
3. Zachování terénní práce LAXUS z.ú. s uživateli drog	**Popis:** LAXUS z.ú. zajišťuje terénní programy pro uživatele drog na území Poličska. Během kontaktů terénních pracovníků s uživateli dochází k výměně injekčních setů, předávání informací o pravidlech bezpečnějšího užívání, a mapování drogové scény na území Poličska ve spolupráci s uživateli drog a zaměstnanci heren a barů. Nabízejí pomoc i rodinným příslušníkům uživatelů drog.
	Předpokládané dopady: Bezpečnější prostředí, minimalizaci šíření infekčních nemocí, možnost využití informací k realizaci prevence sociálně patologických jevů, pomoc při vyhledání léčby.
4.pomoc psychologa, psychoterapeuta	**Popis:** Příležitost pro osoby závislé na alkoholu a omamných látkách k získání motivace pro léčbu, řešení psychických problémů osob ohrožených sociálním vyloučením.
	Předpokládané dopady: Pomocí psychoterapie motivovat klienty k změně způsobu jejich dosavadního života, pomoci jim vyrovnat se s problémy z minulosti, což vytvoří předpoklady pro jejich následné začlenění se do běžné společnosti.

ZÁVĚREČNÉ SLOVO

Cílem komunitního plánování je přispět ke zkvalitnění a rozvoji sociálních služeb na celém území města Poličky a částí Střítež, Lezník a Modřec.

Pracovní skupiny se při procesu komunitního plánování shodly na společném prioritním cíli, a to takovém, aby byl ze strany města finančně podporován rozvoj služeb podle potřeb uživatelů tak, jak vyplývá z tohoto dokumentu. Nutná je finanční podpora sociálních služeb jak ze strany státu, ale velmi důležitá je finanční podpora i ze strany samosprávy.

Jako velmi důležité se jeví uskutečňování jednotlivých cílů vyplývajících z Koncepce dostupného bydlení města Poličky a vznik nových nájemních bytů města Poličky. Dostupné bydlení umožní podporu klientů v přirozeném prostředí, kde jim mohou být poskytovány adekvátní sociální služby.

Sociální služby se vyvíjejí v čase. Ze strany uživatelů pokračuje dlouhodobý trend po využívání jednotlivých sociálních služeb, což vede ke zvyšující se kapacitě, na kterou musí poskytovatelé i město reagovat. Problém je zejména u pobytových služeb, kdy zvyšování kapacity je někdy prakticky nemožné. Právě tento dokument je velmi důležitý pro další strategické rozhodování, které sociální služby více finančně podpořit a za jakých podmínek.

Všichni poskytovatelé sociálních služeb se musí vypořádávat s probíhající pandemií covid-19, která ovlivňuje poskytování jednotlivých sociálních služeb. Všichni reagují na probíhající pandemii a tím i přizpůsobují poskytování sociálních služeb. O to víc se všichni snaží poskytovat sociální služby, které mají přímý vliv na kvalitu života jednotlivých uživatelů sociálních služeb a ovlivňují život jednotlivce nebo celého rodinného systému.

Aktualizovaný Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec pro období 2021–2024 byl projednán na korespondenčním jednání Komise zdravotně sociální dne 20. 1. 2021.

Rada města Poličky usnesením č. 25 ze dne 25. 1 . 2021 schválila Komunitní plán sociálních služeb pro město Poličku a části Střítež, Lezník a Modřec pro období 2021–2024.